

ELŐTERJESZTÉS

Szigetvár Város Önkormányzat Képviselő-testülete
2024. szeptember 26-i rendes ülésére

Tárgy: Előterjesztés a Szigetvári Család és Gyermejkölési Központ és Szolgálat - 2023. szeptember 01. - 2024. augusztus 31. közötti időszakra vonatkozó - tevékenységéről szóló beszámolóról, továbbá Feladat-ellátási szerződések hosszabbításáról

Mellékletek: 1. Beszámoló

Előterjesztő:	Dr. Vass Péter polgármester	
Az előterjesztést készítette:	Hábián Bálint aljegyző Batáné Györffy Anikó intézményvezető	
Előadó:	Dr. Vass Péter polgármester	
Tárgyalja:	Településrészi önkormányzatok	-
	Települési Nemzetiségi Önkormányzatok	-
	Gazdasági, Pénzügyi, Városfejlesztési és Turisztikai Bizottság	2024.09.24. 13.45 óra
	Jogi és Ügyrendi Bizottság	2024.09.24. 14.30 óra
	Kulturális, Ifjúsági, Civil, Sport, Oktatási és Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága	-
	Szociális, Egészségügyi és Lakásügyi Bizottság	2024.09.25. 15.00 óra
Véleményezésre megkapta:	Dr. Vass Péter polgármester	<i>[Signature]</i>
	Varga Zoltán alpolgármester	<i>[Signature]</i>
	Dr. Weszner Veronika jegyző	
	Hábián Bálint aljegyző	
Rendelet/határozat elfogadása:	Egyszerű többség	
Törvényességi véleményezésre bemutatva:	Dr. Serbakov Márton Tibor jogi előadó	
Törvényességi észrevétel:	Dr. Weszner Veronika jegyző	Nincs/az alábbi:
Előzmény/korábbi döntés:	-	
Terjedelem:	48 oldal	

ELŐTERJESZTÉS

Szigetvár Város Önkormányzat Képviselő-testülete 2024. szeptember 26-i rendes ülésére

Tárgy: Előterjesztés a Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat - 2023. szeptember 01. - 2024. augusztus 31. közötti időszakra vonatkozó - tevékenységéről szóló beszámolóról, továbbá Feladat-ellátási szerződések hosszabbításáról

Előterjesztő: Dr. Vass Péter polgármester

Tisztelt Képviselő-testület!

Az előző évek gyakorlata alapján, a 2024. II. félévi Munkatervnek megfelelően a Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat intézményvezetője, Batáné Györffy Anikó elkészítette a Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat 2023. szeptember 01. - 2024. augusztus 31. közötti időszakban végzett tevékenységéről szóló beszámolót (a továbbiakban: Beszámoló), mely dokumentum jelen előterjesztés 1. mellékletét képezi.

2015. november 26. napján kötött Önkormányzatunk Feladat-ellátási szerződést Dencsháza, Mozsgó, Nagypeterd, valamint Szentlászló települések önkormányzataival - ezen Önkormányzatok Közös Önkormányzati Hivatalaihoz tartozó önkormányzatok közigazgatási területére kiterjedően - arra vonatkozóan, hogy Szigetvár Város Önkormányzat 2016. január 1. napjától a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 64.§-ában és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 39.§ - 40.§-ában foglaltak alapján a családsegítést és a gyermekjóléti szolgáltatást biztosítja a jelen szerződés aláírása időpontjában családgondozói státuszban dolgozók közalkalmazotti továbbfoglalkoztatásával.

A 2023. szeptember 28. napján tartott Képviselő-testületi ülésen hozott döntés alapján meghosszabbított feladat-ellátási szerződések 2024. december 31. napjáig hatályosak.

A feladat-ellátási szerződés 8. pontja értelmében:

„A jelen megállapodást a szerződő felek 2024. január 1. napjától kezdődő hatállyal 2024. december 31. napjáig terjedő időtartamra kötik meg azzal, hogy a megállapodás meghosszabbításáról - a feladatellátó önkormányzat polgármestere által tárgyév november 10. napjáig megküldött írásbeli tájékoztató értékelése alapján - 2024. november 30. napjáig döntést hoznak. A 2024. november 30-i határidőtől abban az esetben lehet eltérni, ha a következő évi költségvetési törvény későbbi időpontban kerül elfogadásra.”

A Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat intézményvezetője, Batáné Györffy Anikó tájékoztatta az Önkormányzatot, hogy a településekkel a Központ kapcsolata továbbra is jó, a feladat-ellátás megfelelően működik, módosítás, esetleges egyeztetés nem indokolt, a feladatellátási szerződések 2025. évre való meghosszabbításának nincs semmi akadálya.

Javaslom, hogy a beszámoló megismerésével egyidejűleg döntsünk arról, hogy a Feladat-ellátási szerződéseket újabb egy évre, azaz 2025. december 31. napjáig meghosszabbítjuk.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést tárgyalja meg, és a határozati javaslatot fogadja el!

Határozati javaslat:

Szigetvár Város Önkormányzat Képviselő-testülete megtárgyalta az „Előterjesztés a Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat 2023. szeptember 01. - 2024. augusztus 31. közötti időszakban végzett tevékenységéről szóló beszámolóról, továbbá Feladat-ellátási szerződések hosszabbításáról” tárgyú napirendi pontot, és az alábbi határozatot hozta:

1. Szigetvár Város Önkormányzat Képviselő-testülete megismerte a Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat 2023. szeptember 01. - 2024. augusztus 31. közötti időszakban végzett tevékenységéről szóló beszámolót, és azt az előterjesztéshez csatolt tartalommal elfogadja.
2. A Képviselő-testület úgy döntött, hogy a 2015. november 26. napján Dencsháza, Mozsgó, Nagypeterd, valamint Szentlászló települések önkormányzataival a család- és gyermekjóléti szolgálat ellátására vonatkozóan megkötött Feladat-ellátási szerződést 2025. december 31. napjáig terjedő időre, változatlan tartalommal meghosszabbítja.
3. A Képviselő-testület felhatalmazza Dr. Vass Péter polgármestert, hogy a 2. pont szerinti Feladat-ellátási szerződés módosításáról szóló szerződést Dencsháza, Mozsgó, Nagypeterd, valamint Szentlászló települések önkormányzataival kösse meg.

Felelős: Dr. Vass Péter polgármester
Dr. Weszner Veronika jegyző

Határidő: 2024. szeptember 26.; illetve 2024. november 30.

Szigetvár, 2024. szeptember 11.

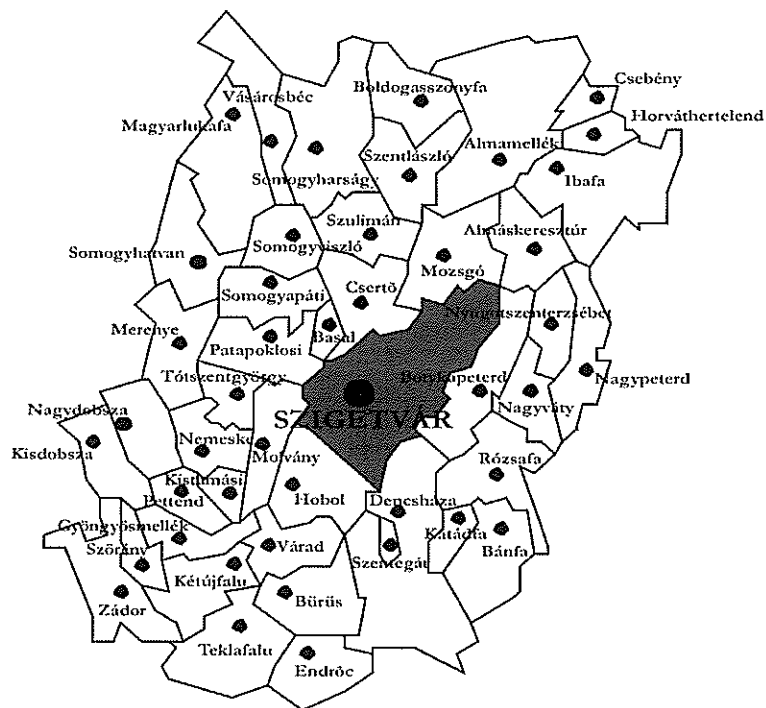

Dr. Vass Péter
polgármester

Beszámoló

Szigetvári Család-és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat
2023/24. évi tevékenységéről

2023.09.01.-2024.08.31.

Bevezetés

A polarizáció általános jellemzője az ellátási területnek, mikro és makro szinten egyaránt. Az életünk minden színtere egy új és a szokottnál gyorsabb működésben zajlik, melyhez új és az eddiginél gyorsabb alkalmazkodó képesség szükséges, az egyén, a társadalom, a szakágazati működések és a jogszabályok szintjén is. A szociális, technológiai, gazdasági fejlesztések összehangolása nélkül a negatív folyamatok nemcsak az egyes szakágazatok sikerességét és kooperációját lehetetlenítik el, hanem fixálják mindennapi életünkben a bizonytalanságot. Ehhez társul a két éve tartó ukrán-országi háború, az energiaválság, a csökkenő GDP, a prekariátus markáns jelenléte és begyűrűzése az elvékonyodó középosztályba. Így járásunkban is nő az egyéni és a kollektív társadalmi szorongás mértéke, a túlterhelt, lelkileg fáradt emberek aránya. Mindez folyamatosan növeli a gazdasági és társadalmi ellentéteket és egyenlőtlenségeket: minden réteg, különösen a marginalizált rétegek helyzete romlik nagyobb ütemben. Az elmúlt évek megnövekedett esetszámai, a gyerekeknél, családoknál és a köznevelési intézményekben tapasztalt problémák köre számottevően nem változott, viszont azok mélysége, a bántalmazások mértéke, drámai mértéket öltött. A hagyományos szociális munka eszközei, a rendszer teherbíró képessége és a jogszabályi környezet sok esetben már kevés, rosszabb esetben pedig tovább nehezíti a sikeres esetkezeléseket, a valódi célok elérését.

A szolgáltató adatai:

1. Neve, székhelye: Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat
7900 Szigetvár, József Attila u. 69.
Nyitva álló helysége: 7900 Szigetvár Dózsa György u. 5/A
- Típusa: Közfeladatot ellátó intézmény
  1. Személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény: Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat (a továbbiakban: Központ)
  2. Személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti intézmény: Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat
2. Fenntartó neve, címe: Szigetvár Város Önkormányzat
3. Fenntartó típusa: állami fenntartó

Az intézmény általános célja és szakmai feladatai

A Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat Szigetvár Város Önkormányzatának szervezeti és szakmailag önálló intézményegységeként látja el feladatait. A szakmai munkát a következő jogszabályok alapján végzi az intézmény – csak a legfontosabbakat felsorolva:

- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény
- a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény
- a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény
- a mindenkori hatályos, a Magyarország központi költségvetéséről szóló törvény
- az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény
- az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény
- a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvény
- a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet
- a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenység engedélyezéséről, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi vállalkozói engedélyről szóló 259/2002. (XII. 18.) Korm. rendelet
- a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló 257/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet
- az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Kormányrendelet
- a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet
- egyes szociális és gyermekjóléti tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 55/2015. (XI. 30.) EMMI rendelet

- a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet
- a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távollattartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény
- az illetékességi területen található önkormányzatok helyi rendeletei

A Család és Gyermekjóléti Központ a 7900 Szigetvár, József Attila u. 69. szám alatti telephelyen működik. Szervezetileg a Központ az IFI klub elnevezésű közösségi tér, a 7900 Szigetvár, Dózsa Gy. út 5/A szám alatt. Jogszabályi kötelezettség alapján a Központ biztosítja a kapcsolattartási ügyelet szolgáltatását, illetve egyéb speciális szolgáltatásokat, melyek közvetlenül a Központ épületben valósulnak meg.

A Család és Gyermekjóléti Központ a jogszabályban meghatározott illetékességi területe a Szigetvári járás. A Szolgálat ellátási területe Szigetvár város és a várossal feladat ellátási megállapodást kötött közös önkormányzati hivatalok területe. Ez a feladatellátás integrált, vagyis a családsegítés és a gyermekjóléti alapellátás keretében tartozó feladatokat látunk el, és bizonyos speciális szolgáltatásokat, tanácsadásokat kell biztosítanunk.

Egyrészt tehát az Szt. 64. § (1) bekezdésében foglalt személyes gondoskodást nyújtja szociális alapszolgáltatásként, ezen belül is családsegítést. A családsegítés keretében biztosítani kell szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást, az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését, szociális segítőmunkát, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését, valamint közösségfejlesztő programok szervezését, egyéni és csoportos készségfejlesztést. Tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósság terhével és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékosokkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását, kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat.

A Központ emellett ellátja a Gyvt.-ben meghatározott gyermekjóléti alapellátási feladatokat. A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. E szolgáltatási feladat keretében, a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében a szolgáltatás tájékoztatást nyújt, segíti a támogatásokhoz való hozzájutást, családtervezési, pszichológiai, nevelési, egészségügyi, mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadást nyújt vagy az ezekhez való hozzájutást megszervezi. Támogatja a válsághelyzetben lévő várandós anyát, segíti elhelyezését átmeneti otthonban.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer koordinálását járási szinten, segítséget nyújt a jelzőrendszer tagjai és a család és gyermekjóléti szolgálat közötti konfliktusok megoldásában, megteszi a Gyvt. 17. § (4) bekezdése szerinti jelzést, a kapcsolati erőszak és emberkereskedelem áldozatainak segítése érdekében folyamatos kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal.

A gyermekjóléti központ a gyermekjóléti szolgálatnak a 39. §, a 40. § (2) bekezdése és az Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti általános szolgáltatási feladatain túl a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében biztosít:

- utcai és - ha a helyi viszonyok azt indokolják - lakótelepi szociális munkát
- kapcsolattartási ügyeletet, ennek keretében közvetítői eljárást,
- kórházi szociális munkát
- gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot (ügyfelfogadási időn kívül működtetett, elsősorban telefonos információnyújtás és mozgósítás),
- jogi tájékoztatás nyújtást és pszichológiai tanácsadást,
- családkonzultációt, családterápiát,
- óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet, (Ifi klub-közösségi terének) bevonásával
- fogyatékosügyi tanácsadást
- adósságkezelési tanácsadást
- valamint elkészíti a szociális diagnózist az Szt. 64/A. §-a szerint.

A Család és Gyermekjóléti Központban dolgozó eszményesek a gyermekvédelmi gondoskodás keretében tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló szociális segítő tevékenységet látnak el, amelynek keretében

- kezdeményezik a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét, szociális segítőmunkát koordinálnak és végeznek, koordinálják a bevont más segítő vagy egyéb szakembereket, akiknek feladatuk lehet a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetésében,
  - javaslatot készítenek a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,
    - együttműködnek a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnisméltés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,
    - javaslatot tesznek családbafogadásra, a családba fogadó gyám személyére,
    - a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinálnak és végeznek - az otthon nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve - a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,
  - utógondozást végeznek - a gyermekvédelmi gyámmal együttműködve, a 86. § (1) bekezdés f) pontjában foglaltak szerint - a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,
  - védelembe vett gyermek esetében elkészítik a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinálnak és végeznek, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet (a továbbiakban: pénzfelhasználási terv) készítenek.
- A jelenleg hatályos jogszabályok szerint 2018. január 1-től kötelezően ellátandó feladatként a Központokhoz került a *szociális diagnózis mint eszköz*, a szükségletek felmérése és szükségletekhez igazított szolgáltatások kijelölése, szervezése érdekében.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma közzétette a család- és gyermekjóléti szolgáltatások működésével kapcsolatos szakmai szabályozó dokumentumokat, az ún. protokollokat és szakmai ajánlásokat, melyek tulajdonképpen módszertani útmutatók.

A Belügyminisztérium 2024. március 7. nappal közzétett a család- és gyermekjóléti szolgáltatások működésével kapcsolatosan két módosított szakmai szabályozó dokumentumot.

2024.március 15.-el hatályba lépett a módosított protokoll az észlelő és jelzőrendszer működtetésének szabályairól. Az protokollok egyszerre szólnak a jogszabályban meghatározott észlelő és jelzőrendszeri tagoknak, valamint az azt működtető és a jelzéseket fogadó család és gyermekjóléti szolgálatoknak. Az útmutatóban megjelenített törvények és végrehajtási rendeletek az észlelő és jelzőrendszeri nevesített tagjai számára folyamatos rendszerszintű együttműködési kötelezettséget írnak elő.

Az ellátást igénybe vevők védelme és azonos tartalmú és minőségű ellátáshoz való jogai érvényesítése érdekében, a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 6. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a szolgáltatás nyújtásának szakmai módszereit a miniszter az általa irányított minisztérium honlapján közzéteszi, melynek betartása kötelező és számokérthető.

Az protokollt a család és gyermekjóléti szolgálatok és központok vezetői kötelesek minden észlelő és jelzőrendszeri szereplővel megismertetni feléjük eljuttatni. Ennek a feladatnak Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ eleget tett.

A szociális munkában továbbiakban és nem elhanyagolható módon jelentősége van az *etikai kódexnek*. A Család és Gyermekjóléti Központ mindenkor szem előtt tartja, hogy a szociális munka hivatásrend, professzionális munka, melyben megkerülhetetlen az etikai kódex be- és megtartása az esetvitelben. Ez biztosítja az autonómiát a szakemberek számára, az intézményvezetés és a területen dolgozó szakemberek, valamint a szakemberek közötti kapcsolatrendszer, a döntések és eljárások etikai hátterét. Nem másodsorban meghatározza a munka fő célitűzéseit az értékeken keresztül, a kliensek és döntéshozók közötti közvetítő kapcsolat etikai milyenségét és érték béli alapjait, a segítői és nem regulatív, vagy elvtelen kiszolgáló szerepet.

A segítő munka hatékonyságához nélkülözhetetlen a már kialakított, rendelkezésünkre álló adatbázis, amely a gyermekek nyilvántartásba vételétől, a törzslapon, az adatlapokon át, az esetmenedzseri tevékenység leírásáig, mindent magában foglal.

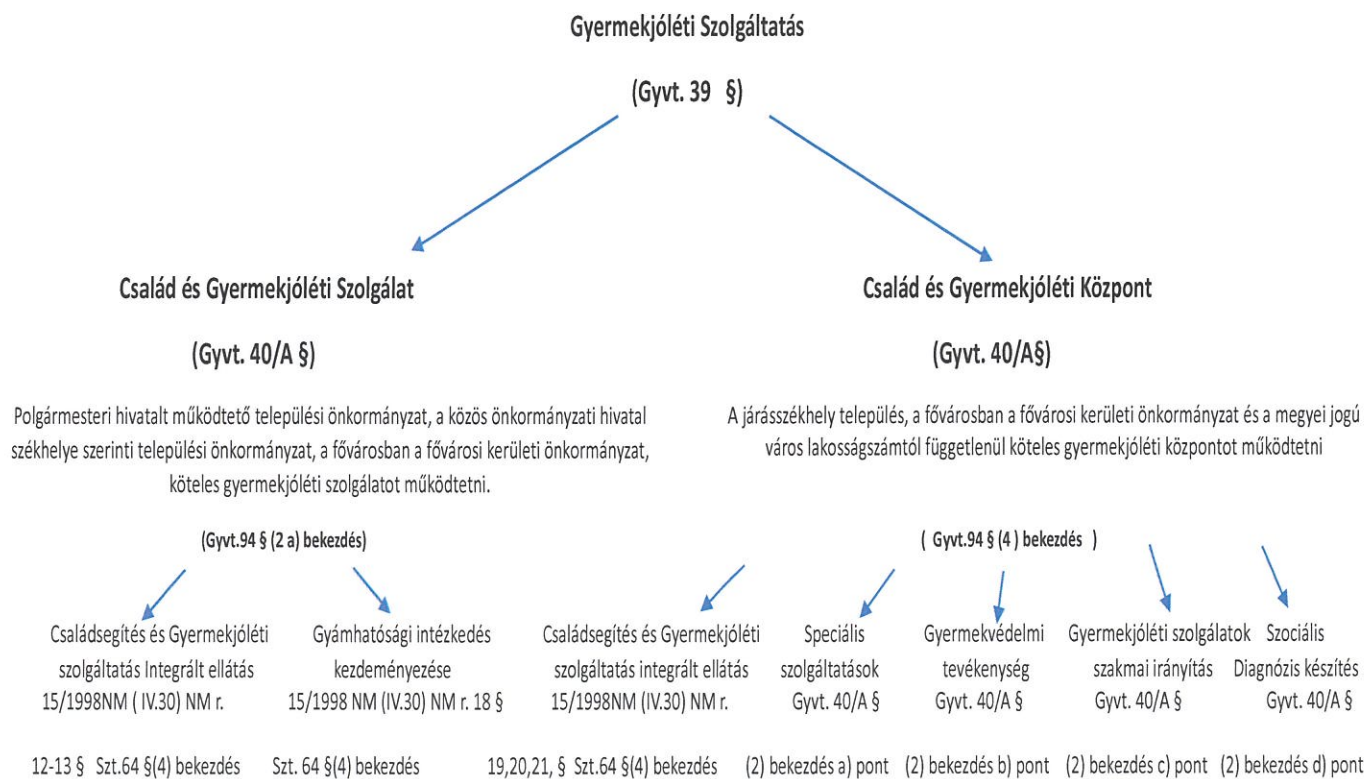
A gyermekjóléti szolgáltatás dokumentálása a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról szóló 235/1997. (XII. 17.) Korm. rendelet melléklete szerinti adatlapokon valamint a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevői nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről 415/2015. (XII. 23.) Korm. rendelet (továbbiakban: Nyr.) 8/A. § (1) bekezdése alapján a Gyermeknevelés védelmében elnevezésű informatikai

rendszerben (továbbiakban: GYVR) való rögzítésen keresztül történik. Az igénylések és igénybevételek jelentése a GYVR-ben való rögzítéssel valósul meg.

A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról szóló 226/2006. (XI. 20.) Korm. rendelet által előírt adatszolgáltatási kötelezettségének megfelelően az intézmény a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal által működtetett Központi Elektronikus Nyilvántartás a Szolgáltatást Igénybe vevőkről (KENYSZI) elnevezésű rendszerbe naprakész adatokat szolgáltat. Kenyszi adatrögzítő kollégák: Batáné Györffy Anikó, Gergő Tímea, Werkmann Gabriella. Család és Gyermekjóléti Központ esetén a rögzítési feladat két különböző szakrendszerben valósul meg: a család és gyermekjóléti központ/család és gyermekjóléti központ szolgáltatásra vonatkozó adatszolgáltatás a GYVR-en (Országos Szociális Információs Rendszer) keresztül történik meg, míg a család és gyermekjóléti központ/óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység szolgáltatásra való jelentés továbbra a KENYSZI-ben valósul meg. Az adományozással kapcsolatos adatokat az Élelmiszer Bank által megjelölt adatlapokon és elektronikus felületen dokumentáljuk.

A feladatellátás adminisztratív terhei 2021.március 01-én az Országos Szociális Információs Rendszer -GYVR - bevezetésével megnövekedtek. A rendszer szakmai és programozási hibáit, valamint a hozzá szükséges informatikai háttér hiányosságait az irányító hatóság és a MÁK is elismerte, ezért az elmúlt év során is folyamatosan változtak az ehhez kapcsolódó központi utasítások, folyamatosan érkeztek a verzió frissítések.

Mindez duplikálta a napi szintű adminisztrációt, folyamatos stresszhelyzetet és idő deficitet okozott az amúgy is magas esetszámmal dolgozó kollégáknak. A rendszer jelenleg is fejlesztés alatt áll, a szakma megítélése szerint 80%-os használhatósági mutatóval.

Az intézményben biztosított szolgáltatások

Szolgáltatás megnevezése	Félfogadás	Igénybevétel módja
Családsegítés	hétfőtől-csütörtökig 7:30-15:30 óra között	önkéntesen, delegálással, jelzés alapján
Esetmenedzserek	hétfőtől-csütörtökig 7:30-15:30 óra között	hatósági intézkedéssel gondozott családok esetében, határozat alapján
Pszichológia tanácsadás	kedden és pénteken délelőtt 9:00-12:00 hétfőn, szerdán és csütörtökön 13:00-16:00 óra között	delegálással és bejelentkezés alapján Méhész Jánosné családsegítő munkatársnál 06- 30 /1838985
Jogi tanácsadás	minden pénteken 8:00-12:00 óra között	delegálással bejelentkezés alapján Méhész Jánosné családsegítő munkatársnál 06- 30 /1838985
Adósságkezelési tanácsadás	hétfő de 8.00- 12.00 Kedd du 13:00 – 15:00	bejelentkezés alapján Gergő Tímea adósságkezelési tanácsadónál 06 -30 /1838987
Készenléti ügyelet	Minden nap 15:30-tól másnap reggel 7:30 -ig 06 -30 /1838922 telefonszámon hívható az ügyeletes munkatárs	A Család és Gyermejjóléti Központ, a nyitvatartási időn túl telefonos készenléti ügyeletet működtet, a felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali, szakszerű segítségnyújtás, tanácsadás, vagy tájékoztatás céljából.
Kapcsolattartási ügyelet, közvetítő eljárás (Mediáció)	hétfőn 13:45-16:00 között, szerdai napon 14:00-17:30 óráig van lehetőség Minden hónap negyedik szombatján 10:00-14:00.	bírósági ítélettel, végzéssel, gyámhivatali határozattal, továbbá önkéntesen, az érintettek együttes kérésére történt gyermekvédelmi közvetítői eljárás (mediáció) során született mediációs megállapodás alapján, - feltéve, ha a gyermek állandó tartózkodási helye a Szigetvári járás területén van.
Élelmiszermentésből történő adomány osztás	minden nap 10:00-13:30 között	előzetes, személyes regisztráció alapján, Méhész Jánosné családsegítő munkatársnál
Ifi klub napközis csoport működése nyári napközi	minden nap 13:00-17:30 óra között intézményi szünet idején	köznevelési intézményekkel történő egyeztetés alapján előzetes jelentkezéssel
Ifi klub tematikus csoportfoglalkozások	havonta 2-3 alkalommal délután 13:00-15:00 óra között	bejelentkezés alapján köznevelési intézményeknek kiajánlott programterv szerint
Fogyatékos ügyi tanácsadó-delegált szolgáltatás	minden hónap első csütörtökén tart ügyfélfogadást 9:00-11.00 óra között	bejelentkezés alapján László Fehér Gyöngyi tanácsadónál 06-30 /9249202

I. Az ellátási terület demográfiai mutatói

Az intézmény ellátási területe Szigetvári Járás területével azonos. Intézményünk önálló szakmai egységeként működő család és gyermekjóléti szolgálat ellátási területe a Szigetvár város és a várossal feladat ellátási megállapodást kötött közös önkormányzati hivatalok területe. Két további szolgálatnak nyújt a központ szakmai támogatást a járásban. Ezek a Kétújfalu Közös Önkormányzati Hivatala által fenntartott Család és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint a Nagydobsza Közös Önkormányzati Hivatala által fenntartott Család és Gyermekjóléti Szolgálat.

Település	Összlakosság	0-14	15-64	65-	Alapellátás- ban Részesülők száma(fő)	Eseti Ügyintézés
Szigetvár	9638	1146	6167	2325	124	174
Dencsháza*	2118	397	1387	334	40	74
Mozsgó*	2228	260	1466	502	32	32
Nagypeterd*	3249	574	2126	549	68	136
Szentlászló*	1823	241	1194	388	32	22
Összesen	19056	2618	12340	4098	296	438

*A táblázat adatai településeken működő a Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó ellátási terület lakosságát jelenítik meg.

II. Ellátási terület jellemzői

A Központ a Járás egész területén biztosítja szolgáltatásait. A Szolgálat működése öt fő ellátási területre tagolható; négy térségi hivatal területe: Szentlászló közös Önkormányzati Hivatal, lakosságszáma: 1823 fő; Mozsgó Közös Önkormányzati hivatal lakosságszáma: 2228 fő; Nagypeterd Közös Önkormányzati hivatal lakosságszáma: 3249 fő; Dencsháza Közös Önkormányzati Hivatal lakosságszáma: 2118 fő. illetve Szigetvár, lakosságszáma: 9.638 fő.

Szigetvári járás az ország egyik legnagyobb településszámú (45) járása. A térségi terület sajátossága, hogy tagolt, egymástól elkülönülő településrészek alkotják. A térségben Dencsházán egy (Péterfa -puszta), Szentegáton kettő (Galambos puszta és Kárász puszta), míg Szigetváron egy szegregátum, négy szegregálódo település rész található.

Az ellátási területen működő szolgálatok és a hozzájuk tartozó települések:

- **Szigetvári Polgármesteri Hivatal területe** (Szigetvár)
- **Dencsházai Közös Önkormányzati Hivatal** (Bánfa, Dencsháza, Hobol, Katádfa, Szentegát)
- **Mozsgói Közös Önkormányzati Hivatal** (Almáskeresztúr, Csertő, Magyarlukafa, Mozsgó, Somogyhárság, Szulimán, Vásárosbéc)
- **Nagypeterdi Közös Önkormányzati Hivatal** (Basal, Botykapeterd, Nagypeterd, Nagyváty, Nyugotszenterzsébet, Patapoklosi, Rózsafa, Somogyapáti, Somogyhatvan, Somogyviszló)
- **Szentlászlói Közös Önkormányzati Hivatal** (Almamellék, Boldogasszonyfa, Csebény, Horváthertelend, Ibafa, Szentlászló)

A Család és Gyermekjóléti Szolgálatok elérhetőségéről és ügyfélfogadásáról az illetékes családsegítő munkatársak minden településen írásban értesítik a lakosságot, az ügyfélfogadások helyét és idejét, valamint a szolgálat elérhetőségét az adott településeken jól látható helyre kifüggesztik. A településeken elvégzett tevékenységekről év végén külön szakmai beszámolóban számolnak be a kollégák.

A szolgáltatásainkat a legkülönbözőbb demográfiai jellemzőkkel bíró, különböző társadalmigazdasági helyzetű kliensek (a kirekesztettségben élő, deprivált csoportoktól a magasan kvalifikált, diplomás családokig), a legkülönbözőbb mentális-egészségügyi állapotú ügyfelek veszik igénybe. A részletes adatokat a szakmai tevékenységek statisztikai részében lehet megtalálni.

A legjellemzőbb probléma típusok:

- gyermekek (elsősorban érzelmi) elhanyagolása,
- tankötelezettség elmulasztása,
- lakhatási szegénység, alacsony munkaerőpiaci státusz, adóssághalmozás,
- mentális problémák: magatartászavar, tanulási nehézség, személyiségzavar, szenvedély- és pszichiátriai betegség,
- családi diszfunkciók, elhúzódoó válás és gyermekelhelyezés, családi konfliktusok,
- gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség,
- fiatalkori bűnelkövetés, csavargás, szerhasználat,
- párkapcsolati erőszak, gyermekbántalmazás,
- negatív diszkrimináció, kirekesztés

A hátrányos helyzetben lévő családok életvitele, lakásvizonyai érzékletesen jelenítik meg e réteg anyagi, szociális, kulturális, higiénés hátrányait, s vetítik előre lakóik, köztük a gyerekek további társadalmi lecsúszással, betegségekkel, pszichés zavarokkal fenyegető perspektíváinak veszélyeit.

A problémák mögött húzódoó okok a humán ökörendszer¹ minden szintjét érintik, tehát a beavatkozás sok szinten történhet és a leggyakrabban ún, sokproblémás családokkal dolgozunk, akik előéletében gyakran hosszan elhúzódoó krízis, trauma vagy trauma sorozatok állnak, gyakorta súlyos diszfunkciókkal küzdenek a velünk kapcsolatba kerülő családok. Mivel bizonyos ellátások rendszerszinten igencsak szűkösön állnak rendelkezésre, illetve munkánkban nap mint nap találkozunk rendszerszintű, a humán ökörendszer külső szintjein azonosítható problémákkal, ezért rengeteg a frusztráció a gyakorlati munkánkban. Ilyen hiátusok például a pszichológus hiánya, az oktatási rendszer méltánytalansága, tananyag központúsága gyermekközpontúság helyett és az intézmények kulturális távolsága az őket igénybe vevőktől, illetve a kirekesztés, mely a későbbi társadalmi integráció ellen hat,

Egyre nagyobb probléma az egyének mentális terheltsége, a kényszerű megoldások okozta stresszhelyzetek, traumák és kiüresedések, a szenvedélybetegségek valamilyen formája, és minden előbb felsorolt jellemző hosszan elnyúló fennállása komolyabb pszichés problémákhoz vezet, illetve a gyermekek esetében a későbbi személyiségzavarok megágyazásához.

III. Család és Gyermekjóléti Szolgálat

A család és gyermekjóléti szolgáltatás szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatás, kötelezően ellátandó önkormányzati feladat. Igénybevétele önkéntes alapon és ingyenesen történik.

A szolgáltatás célja három részre tagozódik (időbeli tagozódás szerint):

- **Megelőzés, prevenció:** A prevenció tevékenység rendkívül szerteágazó akár a megelőzni kívánt problémákat, akár a prevenció területeit, eszközeit, eljárásait nézzük. A prevenció általános célja a megelőzés, például a veszélyhelyzet megelőzése, a már kialakult veszélyhelyzet negatív hatásainak csökkentése, illetve a deviáns életút megelőzése. Azért, hogy ez cél megvalósulhasson, a családsegítő szolgálat észlelő és jelzőrendszert működtet, mellyel éves szinten, megbeszéléseket tart intézményi szinten, illetve családgondozói szinten napi kapcsolatot tartanak a munkatársak a jelzőrendszeri tagokkal. A munkakapcsolat javítása céljából rendszeresen szakmaközi megbeszéléseket tartunk (évente min. 6 alkalom). A jelzőrendszer együttműködésének értékelése minden év február 28-ig, a jelzőrendszeri tagok részvételével megtörténik, az ott megfogalmazottak alapján egy éves jelzőrendszeri terv készül és az együttműködés javítására vonatkozó javaslatok alapján folytatjuk a közös munkát. A jelzőrendszer működését a központ részéről jelzőrendszeri koordinátor hangolja össze. A családsegítő munkatársak heti szinten megküldik a beérkezett jelzésről készített statisztikát és a megtett intézkedésekre vonatkozó információkat.
- **Szociális és mentálhigiénés problémák:** Ezek a gyűjtő problémák, amelyekkel az ügyfelek felkeresik szolgálatunkat. Túlnyomó többségben a családon belüli kapcsolati, gyermeknevelési, életviteli, illetve bántalmazással és időskori elhanyagolással összefüggésben kell a gondozó tevékenységet folytatni,

¹ 1 Welch humán-ökörendszere az ember és az őt körülvevő környezet között fellépő kölcsönhatásokat vizsgálja. A Humán Ökörendszer hét szintje azt írja le, hogy miként működnek a természetes támaszok az egyes szinteken, másrészt, hogy mi történik, amikor ezek összeomlanak. Ez a hét szint: fizikai, intraperszonális (egyénen belüli), interperszonális (egyének közötti), családi, helyi közösségi, kulturális és társadalmi, állami szint. Az egyén és környezete közötti kapcsolati tér a szociális munka beavatkozási területe.

melyeknél lelki-mentális megerősítést is végeznek a családsegítő munkatársaink, valamint a központ pszichológusa. Szükség esetén, további, problémáknak megfelelő ellátás igénybevételéhez segítjük a rászorulókat. A szociális és mentálhigiénés problémák élesen nem különíthetők el, és ha az egyik jelen van, akkor a másik is. Például egy tartós munkanélkülínél függetlenül attól, hogy egyedül, vagy családban él a szociális, úgymint megélhetési problémák depresszív, esetenként, agresszív, frusztrációval járhatnak mely a családi –kapcsolati viszonyokban is megmutatkoznak. Ezekben az ügyekben az egyéni és a csoportos esetkezelés módszereinek alkalmazásával az egyén/család életvezetési képességeinek helyreállítása, szinten tartása, és javítása a cél. Minél hatékonyabban működik az első két szint, annál kevesebb, hirtelen jelentkező, akut problémával kell szembesülni.

- **Krizishelyzet megszüntetése:** Akut krízisekkel, ahol azonnali beavatkozás, segítség szükséges, az alábbi eset-típusoknál kell közreműködnünk: Élelmiszer, étkezési, illetve éhezési problémákra élelmiszer csomag áll rendelkezésünkre (korlátozott mennyiségben). Pszichés problémákkal kapcsolatban, a szakellátó intézménybe (pszichiátriára) mentővel tudunk ügyfelet beszállíttatni. Szuicid, (öngyilkossági) krízis jelentkezése során a családsegítő munkatárs krízisoldás után a központ megkeresésével pszichológusunkhoz, illetve szintén szakellátásba delegálást alkalmaz. Családi kapcsolati kríziseknél elegendőnek bizonyul a családsegítő munkatárs, vagy a központban tevékenykedő pszichológus segítsége.

A szolgáltatás célja a kezelt problémák szerint négy fő-csoportba sorolható:

Prevenációs tevékenység	Klasszikus család gondozás-szociális segítő munka:	Szociális segítő munka hatósági intézkedéssel gondozott családok esetében	Speciális szolgáltatások biztosítása
Feladata a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben, a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése. A veszélyeztetettség okainak megelőzése, preventív módszerekkel, javaslattétel a terület sajátos szociális problémáinak megoldására a szolgáltatáshoz kapcsolódó közérdekű és meghatározott célú felajánlások összehangolása, a természetbeni és anyagi támogatások közvetítése. Jelzőrendszer működtetése.	Az általános segítő szolgáltatás keretében tájékoztatást adunk a pénzübeli, természetbeni ellátások formáiról, az ellátásokhoz való hozzájutás módjáról, valamint szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást nyújtunk adósságkezelési szolgáltatás keretében: Az adósságterhekkel és lakhatási problémával küzdők számára nyújtunk komplex szolgáltatást, mely tanácsadásból, és támogatásból áll.	A családsegítő munkatárs segíti az igénybe vevőket a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában, a családban élő gyermek gondozásában, ellátásának megszervezésében az esetmenedzser által készített gondozási terv alapján, speciális szolgáltatások bevonásával	A gyermekjóléti központ a gyermekjóléti szolgálatnak a 39. §, a 40. § (2) bekezdése és az Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti általános szolgáltatási feladatain túl a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt.

1. Az alapellátásban végzett családgondozás tapasztalatai:

A Központ önálló szakmai egysége a Szolgálat, az alapellátás keretein belül az elmúlt évben Szigetváron 124 főt gondozott. Eseti ügyintézés kapcsán 174 főt láttak el. Térségi szinten összesen 296 fő gondozott volt, eseti ügyintézés 438 esetben történt. A 2023-as évben a legmagasabb számban a gyermeknevelési, családi kapcsolati és anyagi- megélhetéssel összefüggő problémákat kezeltünk. A családi – kapcsolati konfliktusoknál legtöbb esetben rendőrségi intézkedések is történnek. A klienskör nagy százalékában jelentkezik ez a probléma. A kevés jövedelem, munkanélküliség, tartós betegség, a szenvedélybetegségek jelenléte, a gyakori párkapcsolat váltás mind befolyásoló tényezők a megromlott családi kapcsolatokban. Az általunk gondozott gyermekek családjában rendszeresen tapasztaltunk családi konfliktust (szülők egymás közt, szülők és gyermek közt), valamint ezzel összefüggésben megjelenik a gyermeke elhanyagolása is. Ez a két problémátípus szinte együtt jár.

A családsegítő munkatársak nagyon gyakran terepen dolgoznak (1115), a családot az otthonukban keresik fel. A hivatalos ügyek egy része is terepen zajlik, másik része irodához kötött. A családlátogatáson kívül leggyakrabban a tanácsadás, segítő beszélgetés, információnyújtás, ügyintézés fordul elő. Gyakran más szolgáltatásba is kell közvetíteni a klienseket, intézményen belül (jogi, pszichológiai segítségnyújtás, mediáció), illetve tovább irányítani más szolgáltatásba.

A kistérségi települések eltérőek infrastrukturális, szolgáltatási szempontból, sőt egyes településeken belül is gyakoriak a leszakadó, illetve fejlődő településrészek. A zsák települések elszegényedett falvaiban kevés a munkalehetőség. A településen élő lakosság nagy része közmunkaprogramban dolgozik, amit fokozatosan, de leépülőben van. A kis Önkormányzatok egyre kevesebb embert tudnak foglalkoztatni. Elmondható, hogy nagyobb részt a szülők 8 osztállyal vagy annival sem rendelkeznek, ezáltal az elsődleges munkaerőpiacon való elhelyezkedés is nehéz. Ami miatt anyagi nehézségeik vannak. Ilyenkor egyre több esetben fordulnak a szolgálathoz ruha, élelmiszer adományért.

Szakmai tevékenységek száma 2023.08.31. - 2024.08.31.

Megnevezés	Szigetvár	Dencsháza	Mozsgó	Nagypeterd	Szentlászló	Összesen
Információnyújtás	698	106	28	370	30	1232
Segítő beszélgetés	563	88	40	287	21	999
Tanácsadás	648	115	32	359	37	1191
Ügyintézéshez segítségnyújtás	439	51	3	245	11	749
Kriziskezelés	1			2		3
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez	pénzbeli	26		19		45
	természetbeni	53		17		70
Közvetítés	másik szolgáltatáshoz	20		17	1	38
	ebből átmeneti gondozásba			1		1
	család – és gyermekjóléti központhoz	7		7		14
Esetkonferencia	1	1		6		8
Esetmegbeszélés	3			4		7
Esetkonzultáció	15		1	15		31
Szakmaközi megbeszélés	9			7		16
Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés	52	6	1	29	1	89
Családlátogatás	361	184	105	350	115	1115
Adománykövetítés	12810	1	3	22	14	12850
Összesen	15706	552	213	1756	230	18457

Kezelt problémák jellege

Probléma jellege	Szigetvár	Dencsháza	Mozsgó	Nagypeterd	Szentlászló	Összesen
életviteli	98	42	3	123	40	306
családi-kapcsolati konfliktus	208	37	15	75	36	371
családon belüli bántalmazás	62	3	10	30		105
elhanyagolás	79	70	19	137	9	314
Ebből: oktatási, nevelési elhanyagolás	38	61	16	84	9	208
Ebből: felnőttre vonatkozóan	3					3
gyermeknevelési	207	122	42	252	90	713
gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	77	13	7	36	3	136
magatartászavar, teljesítményzavar	42	13		24	4	83
fogyatékoság, retardáció	20	14		2		36
Lelki- mentális, pszichiai betegség	87	15	1	15		118
Szenvedélybetegség	26					26
Egészségi probléma, egészségkárosodás következménye	42	12		4		58
Foglalkoztatással kapcsolatos	19	1		4	4	28
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	166	41	15	137	15	374
Ügyintézésrel kapcsolatos	133	11		83	1	228
Információkéréssel kapcsolatos	97	3		67	4	171
Egyéb	105	4	6	103	5	223
összesen	1468	401	118	1092	211	3290

A 2023-as évben a legmagasabb számban a **gyermeknevelési (713)**, az **anyagi (374)**, a **családi kapcsolati (371)**, az **elhanyagolás (314)** és az **életviteli (306)** problémák jelentek meg legnagyobb számban.

A tavalyi évhez hasonlóan az anyagi problémák ismét nagy számban jelentek meg. A Szigetvári járás tekintetében a foglalkoztatásra jelentős mértékben ki fog hatni a feldolgozó ipar - Konzervgyár -megszűnése, ami sokaknak biztosított szezonálisan ugyan, de kiszámítható jövedelmet.

Szakmai tevékenység tartalma

Az általunk gondozott nélkülöző csoportok nevelési szokásai a többségi társadalom gyermeknevelési kultúrájától számos ponton eltérnek. A szegényebb családok körében gyakoribb a konformizmus, a tekintélytiszteltet és hierarchikus családstruktúra, mint a kedvezőbb anyagi helyzetben élő családoknál. A szülők és a gyermekek közötti érintkezés kevésbé rugalmas, a külső korlátok, a kontroll esetlegessége nehezíti a gyerekek iskolába történő beilleszkedését, az önkontroll kialakulását. Gyakrabban jellemző a szülőkre a durva fegyelmezés alkalmazása, ami egyrészt eltér az iskolai fegyelmezési stratégiáktól, másrészt nagyobb valószínűséggel vezet magatartási problémákhoz e családok gyermekeinek körében.

A gyermeknevelési problémák továbbá gyakori kiváltói a szülők egymás közti konfliktusainak, valamint a nem megfelelő gyermeknevelési módszerek, melyek a gyermek korához, értelmi, érzelmi fejlődési szintjéhez nem

igazodnak, gyakran eredményezik szülők és gyermekük közti konfliktusokat. A szegénységgel együtt járó stressz tényezők (pl. létfenntartás nehézségei; munkahely bizonytalansága, elvesztése; egészségtelen, zsúfolt lakáskörülmények; lakókörnyezet devianciája) következtében e körülményeket elszenvedő szülők mentális állapota kedvezőtlenebb lehet; a depresszió, az agresszió és az önértékelési zavarok elfordulása gyakoribb, ami számos módon hatást gyakorolhat a családi életre, a családtagok közötti kapcsolatok alakulására. A házastársak, családtagok közötti konfliktusok gyakoribbak lehetnek, s jóval nagyobb arányban fordul elő a többséghez viszonyítva a magasabb gyermekszám, azaz gyakoribb, hogy nem tervezett gyermeket nevelnek a szülők, amihez a család, a szociális háló támogatása is hiányzik. A családi – kapcsolati konfliktusnál a legtöbb esetben rendőrségi intézkedések is történnek. A marginális helyzetben élő anyák között az átlagosnál magasabb az egyedülálló aránya, valamint az átlagosnál fiatalabb korban hozzák világra gyermekeiket. A korán született, nem tervezett gyermek, főleg a megfelelő szociális támasz hiánya nélkül, bizonytalanságot visz a gyermeknevelésbe és a családi életbe, aminek következményeképpen az anya-gyermek kapcsolat sérülhet.

A gondozott családoknál többféle problémátípus jelentkezik. Sokszor egyedi élethelyzetekbe kerülnek, amik kihívást jelentenek a családsegítő munkatársaknak. A gyermekneveléshez kötődő szülői stratégiák és technikák jelentősen különbözhetnek az egyes családokban. Például a jutalmazás és a büntetés, az óvoda vagy az iskola szerepéről, feladatairól vallott álláspontok tekintetében, továbbá a gyermekek fejlődésére vonatkozó elvárások alapján. A neveléssel kapcsolatos gondolkodást és viselkedést számos körülmény befolyásolhatja, az egyéni preferenciáktól kezdve az adott kultúrában gyökerező szokásokig. E felsorolásba illeszkedik a szülők szociökönómiai státusza is, ami számos módon hatással van a szülői nevelésre.

A gondozott családok esetében felmerülő összefüggő problémák:

- A nem megfelelő lakáskörülmények mind a fizikai, mind a lelki egészséget befolyásolhatják. Például a fűtés hiánya esetén a betegségek elfordulása gyakoribb, míg a zsúfoltság az együtt élők közötti konfliktusokhoz vezethet.
- A rekreációt, valamint a tanulást segítő eszközök és tevékenységek szűkösebbek, többek között a korlátozott anyagi lehetőségek következtében.
- Kevesebb olvasást vagy tanulást segítő eszközt vásárolnak gyermekeiknek, kevésbé szabályozzák a televízió használatát ezzel a szülők kevésbé ösztönzik az önállóságot, a kreativitást vagy a verbalitást, valamint az oktatást támogató és kulturális eseményeken való részvételt.
- A kedvezőtlen életkörülményekkel együtt járó pszichológiai jellemzők, például a depresszió vagy az alacsony önértékelés, negatívan befolyásolja a szülők gyermeknevelési szokásait, így a szülői melegséget és válaszkészséget.
- Gyakoribb a dohányzás és az alkoholfogyasztás, kevésbé jellemzőek a sporttevékenységek. E körülmények a szülők és a gyermekek fizikai és lelki egészségét közvetlenül is befolyásolják, közvetve a szülők által nyújtott minta szerepe lehet meghatározó.
-

Gyermekétkeztetés tapasztalatai

Az önkormányzatok részéről minden esetben kapunk jelzést a szolgáltatás igénybevételéről, illetve annak elmulasztásáról. Szigetváron rendeletebe foglalták az át nem vett adagok árának visszatérítést, így nagy mértékben csökkent azoknak a családoknak a száma, akik nem vették át az étkeztetés során nekik járó adagokat, sajnálatos módon az a tendencia is jellemző, hogy kevesebben igénylik az étkeztetést. Az elérni kívánt cél pozitív volta ellenére a rendelet célellentétes következményhez vezetett. A családgondozók tapasztalati szerinti a szülők kényelmi szempontokat előtérbe helyezve nem igénylik az étkeztetést és megoldják gyermekeik ellátását, tehát arról nem tudtak beszámolni családlátogatást követően, hogy ennek okán a gyermekek ellátása szenvedett hiányt a szünidő alatt azokban a családokban, ahol nem kérték az étkeztetést. A családgondozók a szolgáltatás népszerűsítésével igyekeznek a jogosultak körében az igénybevételek számát növelni.

2. Jelzőrendszer működése

2023/24-as évben 359 jelzés érkezett a Szigetvári Család és Gyermekjóléti Szolgálathoz.

A legtöbb jelzést a helyi hatóságoktól kaptuk (Rendőrség, Önkormányzat, Jegyző, Gyámhivatal), melynek aránya az összes beérkező jelzés 55% volt, az elmúlt évhez hasonlóan. Változatlan a közoktatási intézmények által küldött jelzések száma- 22%, melyek többnyire az iskolai hiányzásokhoz kapcsolódó jelzési kötelezettségből áll. A jelzésekről heti bontásban tájékoztatást küldenek a családsegítő munkatársak a térségi jelzőrendszeri koordinátornak.

	Szigetvár	Dencsháza	Mozsgó	Nagypeterd	Szentlászló	Összesen
Egészségügyi szolgáltató	20	14	1	2	5	32
Ebből védőnői jelzés	15	4		1	5	25
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók	5	2	2	2	4	15
Ebből család és gyj. szolgálat	5	1	2	1	2	11
Ebből család és gyj. központ	1				2	3
Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtók	5			1		6
Átmeneti gondozást biztosítók				3		3
Menekülteket befogadó állomás						
Köznevelési intézmény	19	21	5	25	10	80
Rendőrség	38	7	1	11	3	60
Ügyészség, bíróság	7	1		1		9
Pártfogó felügyelői szolgálat	5			2		6
Egyesület, alapítvány, egyházi jogi személy						1
Áldozatsegítés és kárenyhítés	1					1
OKIT						
Állampolgár, gyermek és felnőtt érdekeit képviselő társadalmi szervezet	5	1	1			7
Önkormányzat (jegyző)	29		1	17	3	50
Gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal	43	7	7	18	6	81
Állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv	2		2	1	1	6
Összesen	179	45	21	82	32	359
ebből 0-17 éveseket érintő jelzések száma	109	39	15	56	27	246
Jelzésekkel érintett személyek száma (nem halmozott)	163	45	21	82	26	337

A jelzések hátterében számos ok húzódik meg mely jellemzi az ellátási területen élő családokat. A hátrányos helyzetű családokban jellemző a korai gyermekvállalás ezeknek a gyermekeknek az esetében már megszületésük előtt megjelennek az optimális fejlődést akadályozó, megnehezítő tényezők, mivel a szülők maguk is fiatalok. A szegénységben élő várandós nők pedig (és magzataik) számos egészségkárosító hatásnak vannak kitéve: nem megfelelő táplálkozás, fűtetlen lakás, az átlagosnál nagyobb mértékű stressz. Az egészséges fejlődés fontos feltétele a biztonságos tárgyi környezet, amelyben a szabad mozgáshoz elegendő tér, valamint a kognitív fejlődést elősegítő tárgyi eszközök és játékok állnak rendelkezésre. A megfelelő eszközök, játékok egyben lehetőséget kínálnak a szülő gyermek közötti interakcióhoz. A stimuláló játékok hiánya unalomhoz, frusztrációhoz vezet, ami a szülőkből negatív reakciókat, büntetésre épülő nevelési eljárásokat válthat ki, ami ugyancsak rizikó tényezőt jelent a marginális helyzetű családok gyermekeinek fejlődése szempontjából.

Fontosnak tartjuk felhívni a figyelmet arra is, hogy nem önmagában a családok kedvezőtlen anyagi helyzete, hanem az e helyzettel gyakran együtt járó tanulási problémák és szocializációs hiányosságok okoznak nehézséget az iskolai tanulás és tanítás során. A kedvező anyagi lehetőségekkel bíró családokban is elfordulhatnak tanulási és/vagy magatartási problémákkal küzdő gyermekek, illetve a szegény családok gyermekei nem feltétlenül rendelkeznek az iskolai nevelő-oktató munkát nehezítő hiányosságokkal.

Az egészségügyi szolgáltatótól, védőnőtől érkezett jelzések:

A szolgálathoz összesen 32 jelzés érkezett egészségügyi szolgáltatótól és ebből 25 védőnőtől.

A védőnők és a szolgálat között rendszeres az együttműködés. Ha egy új kliens jelentkezik a szolgálatnál, akiről eddig nem volt információnk, akkor felvesszük a kapcsolatot a területileg illetékes védőnővel és esetkonzultációt tartunk. Szakmaközi megbeszéléseket, esetkonzultációkat, esetkonferenciákat tartunk rendszeresen. A szolgálat tapasztalata, hogy a házi – és gyermekorvosokkal Szigetváron még mindig nem elég hatékony az együttműködés, írásbeli jelzéssel nem élnek.

Köznevelési Intézmények – nevelési, oktatási intézmények, nevelési tanácsadó:

Jelentős számú jelzés érkezik az óvodáktól (6), iskoláktól is (80). Mind az óvodák, mind az iskolák nevelőivel megfelelő szakmai kapcsolatot alakítottunk ki. A jelzések kapcsán több esetben a pedagógusok bírálatokat fogalmaznak meg a szülők magatartásával, az elégtelen családi szocializációval kapcsolatban. A kritikák az általános iskolai pedagógusok részéről és az óvoda pedagógusok részéről is megjelennek – visszajelzéseik szerint a szülők általában nem motiválják gyermekeiket, valamint nem tartják a kapcsolatot a pedagógusokkal. Az alacsonyabb iskolai végzettségű szülők gyakran eltérő attitűdöt, normákat közvetítenek gyermekeik felé, mint amit az intézményes nevelés során elvárnak a gyermektől, fiától. Emellett az otthoni és az oktatás során megkívánt nyelvhasználat között is szélsőséges különbségek adódhatnak, ami további nehézségek, kudarcok forrása lehet az intézményekben

Rendőrség:

Az év folyamán jelentős számban 60 esetben, ebből Szigetváron 38 alkalommal kaptunk jelzéseket a rendőrségtől, főként családon belüli konfliktus, bántalmazás kapcsán. A 2022-es évhez képest csökkent a rendőrségi jelzések száma. Sok család az elrendelet veszélyhelyzet alatt karanténba kényszerül a covid járvány miatt, ezért sok időt töltöttek összezárván, és ez kiélezte a feszültségeket, konfliktus helyzeteket, amely korábban a megnövekedett jelzések számát eredményezte a helyzet megszűnésével a jelzések száma is visszaesett.

A jelzőrendszeri tevékenységen túl a kapitánysággal rendszeres szakmai kapcsolatot tartunk fent, amely a kölcsönös segítségnyújtáson alapul. A kapitányság munkatársai részt vesznek prevenciós és szakmai rendezvényeinken is szükség esetén hatósági intézkedés foganatosításánál is közre működnek felkérésre.

Közös önkormányzati hivatalok, jegyzők, járási hivatalok

Az elmúlt évben, 137 megkeresést kaptunk az önkormányzatoktól, jegyzőktől, járási hivataloktól. Ebből 74 esetben környezettanulmány elvégzésére kérték fel a családsegítő munkatársakat.

A Család és Gyermekjóléti Szolgálat a 15/1998. (IV.30) NM. rendelet 9 §. (1) h, pontja értelmében a beérkezett jelzésekről és az azok alapján megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készít a család és gyermekjóléti központ jelzőrendszeri tanácsadójának, aki ezeket a jelzéseket összesíti és továbbítja az intézmény vezetőjének. Szakmaközi megbeszélések, esetmegbeszélések, esetkonferenciák alkalmával rendszeresen találkozunk a jelzőrendszer tagjaival és információt cserélünk egy-egy család ügyében, közösen "cselekvési tervet készítünk" a problémák hatékony megoldása érdekében.

A 15/1998 (IV.30.) NM rendelet 9. § (1) k, pontja értelmében Szigetváron 2023. február 28-án a térségben 26.-án és 27.-én megtartottuk az éves szakmai tanácskozásokat, melyen a jelzőrendszer tagjai hívtuk meg hagyományosan. Képviseletük magukat az óvodák, iskolák, védőnői szolgálat, rendőrkapitányság családi összekötő tiszteje, gyermekvédelmi központ, önkormányzatok, körjegyzőségek képviselői. A jelzőrendszer tagjaival közösen értékeltük az elmúlt év gyermekvédelmi tevékenységet, megfogalmaztuk a tapasztalatokat és elkészítettük a 2023-as évre vonatkozóan az intézkedési tervet.

Szakmaközi megbeszélések száma:

Szigetvár: 9 alkalommal

Nagypeterd: 7 alkalommal

Dencsháza: 3 alkalommal

A szakmaközi megbeszélések többségében a kliensek életében felmerült problémákról szóltak, céljuk a hatékonyabb családgondozás megvalósítása.

Esetkonferencia, esetmegbeszélések, esetkonzultációk száma KÖH:

Szigetvár: 19 alkalommal
 Nagypeterd: 25 alkalommal
 Dencsháza: 1 alkalommal
 Mozsgó: 1 alkalommal

Új együttműködési megállapodás alapján szociális segítő tevékenységben érintett kiskorúak (0–17 évesek) száma a kapcsolatfelvétel módja szerint

Kapcsolatfelvétel módja	Szigetvár	Dencsháza	Mozsgó	Nagypeterd	Szentlászló	Összesen
önkéntes (szülő kezdeményezte)				2		2
Ebből(a-ból) Azon gyermekek száma, akikre vonatkozóan a 235/1997 Korm. Rendeletben meghatározott „Gyermekeink védelmében” c. adatlap kitöltésre került (veszélyeztetettség okán)				2		2
Önkéntes (gyermek kezdeményezte)						
Ebből(a-ból) Azon gyermekek száma, akikre vonatkozóan a 235/1997 Korm. Rendeletben meghatározott „Gyermekeink védelmében” c. adatlap kitöltésre került (veszélyeztetettség okán)						
Szülővel közösen			2		7	9
Ebből(a-ból) Azon gyermekek száma, akikre vonatkozóan a 235/1997 Korm. Rendeletben meghatározott „Gyermekeink védelmében” c. adatlap kitöltésre került (veszélyeztetettség okán)					7	7
Más Család-és Gyermekjóléti Szolgálat vagy Központ által kezdeményezett, ide irányított	3					3
Ebből(a-ból) Azon gyermekek száma, akikre vonatkozóan a 235/1997 Korm. Rendeletben meghatározott „Gyermekeink védelmében” c. adatlap kitöltésre került (veszélyeztetettség okán)	3					3
Jelzőrendszer által kezdeményezett	21	20	7	33	3	84
Ebből(a-ból) Azon gyermekek száma, akikre vonatkozóan a 235/1997 Korm. Rendeletben meghatározott „Gyermekeink védelmében” c. adatlap kitöltésre került (veszélyeztetettség okán)	21	19	4	33	3	80
gyámhatóság által kezdeményezett	7					7
Ebből(a-ból) Azon gyermekek száma, akikre vonatkozóan a 235/1997 Korm. Rendeletben meghatározott „Gyermekeink védelmében” c. adatlap kitöltésre került (veszélyeztetettség okán)	7					7

okán)						
Összesen	31	20	9	35	8	105
Ebből(a-ból) Azon gyermekek száma, akikre vonatkozóan a 235/1997 Korm. Rendeletben meghatározott „Gyermekeink védelmében” c. adatlap kitöltésre került (veszélyeztetettség okán)	31	19	4	35	8	97

3.A szolgálatnál ellátott bántalmazott és elhanyagolt kiskorúak adatai

Megnevezés		A bántalmazott					Az elhanyagolt			
		kiskorúak száma								
		fizikai	a-ból hatósági intézkedésre tett javaslatot/ intézkedett	lelki	c-ből hatósági intézkedésre tett javaslatot/ intézkedett	szexuális	e-ből hatósági intézkedésre tett javaslatot/ intézkedett	fizikai	lelki	g és h-ből hatósági intézkedésre tett javaslatot/ intézkedett
		a	b	c	d	e	f	g	h	i
családon belül	szülő által					1		21		15
	testvér által									
	egyéb rokon, hozzátartozó által					1				
	Összesen (1-3 sorok)					2		21		15
	ebből lány					2		13		9
Családon kívül	gyermek által									
	felnőtt által									
	intézmény munkatársa által									
	összesen (6-8 sorok)									
	ebből lány									
Összesen (4+9 sorok összege)						2				

A szolgálat családsegítő munkatársai két esetben szexuális bántalmazás gyanúja miatt vettek gondozásba gyermekeket, az esetükben nem került sor hatósági intézkedés kezdeményezésére a részünkről, mivel a gyermekek

nem éltek egy háztartásban a feltételezett bántalmazóval, családjukban veszélyeztetésük nem állt fenn és a rendőrségi eljárások során nem igazolódott be a gyanú.

Jelentős probléma az elhanyagolás, mint a gyermek veszélyeztetettsége, ami lehet lelki, mentális és fizikai.

Ez megjelenik a gyermekek higiénijában, nem megfelelően tartják tisztán a gyermeket, a ruházatát, a környezetét a szülők. Előfordul, hogy a köznevelési intézmények jelzéssel élnek a gyermekek fejtetvesége, rühessége kapcsán. Ilyenkor a területileg illetékes védőnővel együttműködve vesszük fel a kapcsolatot a családdal, és tanácsadással próbáljuk a szülőt arra ösztönözni, hogy a gyermek és a környezetük higiénijára figyeljen oda.

A legsúlyosabb veszélyeztetettségi forma a gyermekek családon belüli bántalmazása. Gyakran úgy próbálják nevelni a gyermeket, hogy fizikai bántalmazást, testi fenyítést alkalmaznak. Ha felmerül a gyanúja a fizikai, lelki, mentális bántalmazásnak, alapellátásba kerül a család, ami után védelembevételre teszünk javaslatot (ha alapellátás keretében nem mérséklődik a probléma) az illetékes eszményedzser felé, aki megküldi a javaslatát a Járási Gyámhivatalnak. Ha szoros családgonozással a probléma nem orvosolható, javulás nem indul el, a Gyámhivatal által meghatározott magatartásszabályokat nem tartják be, a gyermeket a Gyámhivatal az eszményedzser javaslatára kiemeli a családból. Kiemelés történhet ideglenes hatállyal, nevelésbevéttel, családba fogadással más, arra alkalmas családtagnál történő elhelyezéssel. A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás feladatait tájékoztatás nyújtásával, szociális segítőmunkával, valamint más személy, illetve szervezet által nyújtott szolgáltatások, ellátások közvetítésével látja el.

Krizisintézkedések

Egy alkalommal kellett krízishelyzetben intézkedni.:

•Két éves kisgyermekével élő édesanyát tett utcára családja egy konfliktust követően, akinek így gyermekével azonnal lakhatását kellett biztosítani, mivel az önállóan természetes támaszok nélkül nem tudta megoldani.

A veszélyhelyzetben végzett tevékenységünket kapcsán annak megszűnését követően az elmúlt időszakban is kapcsolatban maradtunk több olyan idős személlyel, akik rendszeresen kérték a segítségüket az akkor ellátott tevékenységi körben 2023. évben két olyan idős személy volt akinek rendszeresen bevásároltunk, gyógyszert váltottunk ki és személyes ügyeinek vitelében segítettük őket.

4. Prevenációs tevékenység

A 15/1998. (IV.30) NM. rendelet előírása szerint a Család és Gyermekjóléti Szolgálatnak a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése érdekében, a gyermek számára olyan prevenációs szolgáltatásokat kell nyújtani, amelyek a családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítését szolgálják, illetve megszervezése a rossz szociális helyzetben lévő szülőnek aránytalan nehézséget okozna.

Program megnevezése	Időpontja, szervező	Egyéb (várható részvétel, delegált kliensek száma)
A Magyar Élelmiszerbankon keresztül élelmiszer adomány osztás pékáru, zöldség – gyümölcs formájában	Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat napi szinten	Jelenleg 54 család / nap számuk folyamatosan emelkedik a számuk, így jelenleg váró lista van
Karácsonyi adománygyűjtés	2023.11.17 – 19	743 kg élelmiszert sikerült gyűjteni és 251 fő részesült az adományból
Tavaszi adomány gyűjtés	2024.05.10-11	333 kg élelmiszert sikerült gyűjteni és 218 fő részesült az adományból
SZGYF által küldött élelmiszercsomagok 0-3 RGYK 7-14 RGYK és a szociálisan rászoruló megváltozott munkaképességű, valamint rendkívül alacsony jövedelmű időskorú személyek számára	2017 decembertől 3 éven keresztül havonta 1 alkalommal a 0-3 éveseknek 3 havonta az időskorúaknak 7-14 éveseknek a nyári szünet ideje alatt	2023 év júniusban egy alkalommal kaptak az idősek csomagot a programon keresztül
Nyári Napközis tábor	2024.07.01.-05.Szigetvár-Somogyapáti 2024. 07.08-12 Szentlászló	A táborokban 15-15 hátrányos helyzetű gyermek vett részt gyermek vett részt.

A Magtár épületének udvarán a szolgálat turkálót tartott ruhaadományokból	2023.06.16 2023.12.13.	Alkalmanként 25 család jelent meg
Higiénés termékekből álló adományt kaptunk a Virágozz és prosperálj alapítványtól	2024.04.23	50 család részesült az adományokból
Játszóház megszervezése Szigetváron a város Május 1. ünnepségén	2024.05.01.	20 fő vett részt

Élelmiszer adomány osztás

2015. novemberében együttműködési megállapodást kötöttünk a Magyar Élelmiszer Bankkal, melynek keretében minden héten hétfőtől péntekig átvesszük a TESCO áruházban előző napról megmaradt pékárut és ezt napi szinten kiosztjuk a rászoruló családok, egyének között. 2016. márciusa óta a zöldség-gyümölcs árut is minden hétköznap elszállítjuk a TESCO áruházból és kiosztásra kerül a rászorulóknak között. 2022.06.20.-tól a Penny Market áruházból is átvesszük napi szinten a mentett élelmiszereket.

Az adományozás egész évben folyamatos. A napi élelmiszermentésből származó adomány osztásra nagyon megnőtt az igény, ez a 2022-es évben elkezdődött és a 2023-as év végéig folyamatosan növekvő tendenciát mutatott, valószínű, hogy az adományért folyamodók számának növekedése folytatódik a 2024 évben is.

2023-ban az Élelmiszerbank összesen 23.044 kg élelmiszert adott át számunkra 36.331.941 Ft értékben. Nyilvántartásunk szerint ez 90.830 Ft/fő értékű támogatást jelentett az ellátott személyeknek 2023-ban.

Az Élelmiszerbank 3 forrást különböztet meg, ahonnan az adományokat osztja: Raktári kijárlást, közvetlen felajánlást cégtől, élelmiszermentés.

A teljes mennyiségből:

- 2910 kg-ot a raktárból,
- 1690 kg-ot közvetlenül a felajánló cégtől vettünk át, illetve ebbe tartozik a karácsonyi gyűjtés mennyisége is,
- 18.444 kg-ot áruházi élelmiszermentésből kaptunk

Ennek köszönhetően a 2023-as évben is nagyon sok adományt/ élelmiszer csomagot osztottunk ki a szociálisan rászoruló családok körében. 12.850 fő részesült adományban, ami halmozott szakmai tevékenység jelent mivel egy fő több alkalommal is részesül adományban az év folyamán.

A Magyar Élelmiszerbank által kijárlott adományok, melyekért személyesen mentünk fel Budapestre:

Dátum	kg	adományban részesülők fő	adomány megnevezése
2024.02.02	707	400	kukorica, borsó, üdítő, csokoládé, tészta
2024.06.27	123,18	95	csokoládé
2024.07.11	650	400	borsó, bab, csokoládé, kávé, üdítő
Összesen:	1480,18	895	

A Magyar Élelmiszerbank Egyesület szervezésében rendhagyó módon tavasszal országos tartósélelmiszer-gyűjtő akció keretében 2024. május 10-11 között 333 kg élelmiszert sikerült összegyűjtenünk. Az akcióval azoknak a tömegeknek szeretettünk volna támaszt nyújtani, akiket az elmúlt időszak áremelkedései sodortak létbizonytalanságba. Az adományt 218 rászoruló család kapta.

Jelenleg Szigetváron 54 család részesül napi szinten adományba, ami a jelentős emelkedés az elmúlt évekhez képest és 17 vannak váró listán a Családok Átmenti Otthonából 15 fő, Átmenti Szállóról további 14 fő részesül adományban. A Magyar Élelmiszerbank által kijárlott adományokból a szolgálat ellátási területébe tartozó 29 település közül, mindenhol volt olyan rászoruló család, akik részesültek adományban.

Idei évben első alkalommal a Piros Orr Bohóc Doktorok Alapítvány jóvoltából is adományokhoz jutottunk játék és csokoládé formájában, ezeket a táborokban osztottuk ki a gyerekek között.

Szintén első alkalommal kaptunk adományt a I.D.C. Hungária Zrt.-től, csokoládé és tanszerek formájában, ezt szeptemberben fogjuk kiosztani a Magtárban működő felzárkóztató csoportban.

5. Családgondozás hatósági intézkedéssel érintett családok kapcsán

A családsegítőnél jelentkezett új ügyfelek többsége nem spontán érkezik, hanem valamely hatóság vagy jelzőrendszeri tag jelzi. Leggyakoribb a rendőrségi jelzés. A Család és Gyermekegészségi Központ felkérésére, Járási Gyámhivatal és a bíróságok számára környezettanulmányokat készítünk. A környezettanulmány felvételekor részletes mély interjúkat készítünk. A családokkal legtöbbször a jelzőrendszeri tagoktól érkezett jelzések alapján kerülünk kapcsolatba. A gyermekekkel/családjaikkal, havi rendszerességgel minimum három alkalommal tartjuk a kapcsolatot, szükség esetén gyakrabban.

Esetkonferencia, esetmegbeszélések a családok esetvitele kapcsán összesen 46 alkalommal került sor. *Védelembe vételi javaslat benyújtására a Központ esetmenedzserei felé 22 esetben került sor.* A problémátípusok, melyekkel kezdeményezni kellett a javaslatot, a gyerek súlyos magatartás zavara, nevelési problémák szülőkről, illetve fizikai bántalmazás. Amennyiben a gyermek családjában lakhatási, ellátási, gondozási krízishelyzet lép fel, mely előreláthatóan rövid ideig tart, a gyermek, illetve családja ellátásáról a családok átmeneti otthona, vagy a gyermekek átmeneti otthona gondoskodik. A családok átmeneti otthonában történő gondozás célja, hogy a család a legrovidebb idő alatt képessé váljon lakhatását önállóan megoldani. Hatósági intézkedéssel gondozott családok esetében leggyakrabban tanácsadásra, információnyújtásra vagy a speciális szolgáltatás igénybevételének a kontrollálására kerül sor, összesen 42 hatósági intézkedéssel gondozott család esetében végeztünk ilyen tevékenységet. Ideiglenes hatályú elhelyezésre nem készült javaslatot.

A prevenció tevékenységek során valamennyi hatósági intézkedéssel gondozott családdal kapcsolatba kerülünk. A 15/1998 (IV.30.) NM rendelet 9. § (1) k, pontja értelmében 2024. február 26-28 között megtartottuk az éves szakmai tanácskozásainkat, melyen a jelzőrendszer tagjai vettek részt. Képviselték magukat az óvodák, iskolák, védőnői szolgálat, járási gyámhivatal, Önkormányzatok képviselői, Rendőrkapitányság, családi összekötő tiszt, BMGYK.

A szolgálatnál nyilvántartott veszélyeztetett gyerekek száma Szigetváron 114 fő.

A szolgálat ellátási területén a működő közös önkormányzati hivatalok jegyzői nem tájékoztatják a család és gyermekegészségi szolgálatot a hátrányos helyzetű és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos gyermek szülőjének értesítéséről, ezért hivatkozva a 328/2011. (XII.29.) Korm. Rendelet 13/B § (4) bekezdésére, kértük tájékoztatási kötelezettségüknek tegyenek eleget.

Hatósági intézkedés formája	Javaslatkészítés száma
Védelembe vétel	46
Ideiglenes hatályú elhelyezés	-
Nevelésbe vétel	1

6. Adósságkezelési szolgáltatás

A lakhatás biztonságának erősítése, az eladósodás további megakadályozása érdekében A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényből kivették az adósságkezelési szolgáltatást, de Szigetvár Város Önkormányzata Képviselő-testülete saját jogkörben megszavazhatta, hogy települési támogatásként tovább folyósítják, az arra jogosultaknak a 3/2015. (II.26.) önkormányzati rendelet alapján. Ez egy olyan szociális gondoskodási forma, amely egyrészt lakásfenntartással, másrészt hátralék felhalmozódás esetén lakhatást segítő természetbeni ellátással van összekötve. Lényeges eleme, hogy a jogalkotó az adósságrendezésre szolgáló természetbeni támogatás folyósítását egy szociális szolgáltatáshoz, az adósságkezelési tanácsadáshoz rendeli.

Személyi feltételek: Egy fő szakmai vezető, adósságkezelői tanácsadó végzettséggel látja el a feladatot.

Adósságkezelési tanácsadás tapasztalatai a 2023-as évben:

2023	jan.	febr.	márc.	ápr.	máj.	jún.	júl.	aug.	szept.	okt.	nov.	dec.
régi	1	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
új	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Összesen:	1	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-

A 2015-ös rendeletmódosítás következtében egyre csökkenő tendenciát mutatott a kliensszám és ez a 2023-as évben is így maradt. Egész évben 2 fő volt adósságkezelési szolgáltatásban részesülő kliens. A 2023-as évben egy családdal kötöttünk együttműködési megállapodást, a másik család előző évről áthozott. A 2023 -ban megkötött

együttműködési megállapodás érvényét veszítette, mivel az ügyfél elmulasztotta az együttműködést az adósságkezelési tanácsadóval. 2024 év első félévében nem volt érdeklődő a szolgáltatásra.

Nagyobb részt a közüzemi szolgáltatók szankcionálása állhat az érdeklődés csökkenés mögött. Mind a helyi ivóvíz szolgáltató, mind az E-On szankciókat vezettek be abban az esetben, ha az ügyfelek nem fizetik ki az elfogyasztott szolgáltatást.

Az ivóvíz szolgáltató szigorúan szűkíti vagy kikapcsolja a szolgáltatást nem fizetés esetén.

Az E-On Energiaszolgáltató Kft., pedig előrefizetés mérőórákat szerel fel a hátralékos ügyfeleknél. Ezáltal biztosított a szolgáltatás folytonossága és a feltöltés összegéből vonja folyamatosan a fennlévő hátralékokat, amíg el nem fogy.

A Kisváros NonProfit Kft. a magas lakbérhátralékoknál alkalmazza a kilakoltatást, mint szankciót egyre gyakrabban, de még így is sok kintlévősége van. A 2022-ben bekövetkezett energiaválságnak lehet olyan hozadéka, hogy az alacsony jövedelemmel rendelkezők hátralékokat halmoznak fel, mivel az energiaárak drasztikusan megemelkedtek.

Szolgáltatás iránt érdeklődők száma (új):	5 fő
Megkötött együttműködések száma	1 fő
Ebből előzetes együttműködési szakaszban lezárt esetek	1 fő
Ebből adósságcsökkentési támogatás megítélése	0 fő
Az adósságcsökkentési támogatás megítélése után lezárt sikeres esetek (2022-ből)	1 fő
Az adósságcsökkentési támogatás megítélése után lezárt sikertelen esetek	0 fő
Jelenleg folyamatban lévők	0 fő

A 2023. évben az adósságkezelési szolgáltatás iránt érdeklődők száma: 5 fő volt.

Ebből 1 főnél kötöttünk együttműködési megállapodást.

Az Önkormányzat települési támogatásként adósságcsökkentési támogatást nem ítél meg a 2023 –as évben, 4 fő pedig nem felelt meg a rendeletben foglalt feltételeknek, így támogatásra nem volt jogosult.

Szigetváron az adósságkezelési szolgáltatás 2004 óta működik, és folyamatosan hozzásegíti az itt élő hátralékkal küzdő családokat a lakhatásuk megtartásához. Az adósságtípusok közül olyan közüzemi tartozásokban segít a lakosságnak, mint a *gáz*, az *áram*, a *lakbér*, a *vízdíj és táv-hőszolgáltatások*. Egyszerre csak egy adósságtípus rendezésében segítünk ezzel is biztosítva a családok a fennálló tartozásának a visszafizetésére, mivel alacsonyabb önrész megfizetésével nagyobb az esély az adósságának rendezésére. A 2023-as évben az ügyfelek **áram és vízdíj hátralék** problémájával keresték fel a szolgáltatót. A nem fizető vagy a fizetni nem tudó ügyfeleket a szolgáltató szankcionálja, ami kikapcsolással vagy előrefizetés mérőóra felszerelésével jár az E-on Energiaszolgáltató Kft. esetében, a szolgáltatást korlátozza a Baranya-Víz Zrt. hátralék esetén. A távfűtést nem tudja szankcionálni a Szigetvári Táv hő Szolgáltató Kft., mivel az ellátott lakások nincsenek külön felszerelve fogyasztásmérő órával.

Szolgáltatás iránt érdeklődők közüzemi díj tartozása adósságtípusok szerint:

áramdíj hátralék	2 fő	
gázdíj hátralék	0 fő	
vízdíj hátralék	1 fő	
lakbérhátralék	0 fő	
táv-hő hátralék	0 fő	

Ügyfélfogadási rend:

Hétfő de 8.00- 12.00

Kedd du 13:00 – 15:00

Szakmai kapcsolatok:

A Közigazgatási Osztály munkatársaival és a közüzemi szolgáltatókkal (E-ON Energiaszolgáltató Kft., Baranya – VíZ Zrt., Szigetvári Táv hő Szolgáltató Kft., Kisváros Nonprofit Kft.) megfelelő a kapcsolat. Az együttműködés kölcsönös segítségnyújtáson és tájékoztatáson alapul.

IV. Család és Gyermejkölési Központ

1. Igénybe vevők jellemzői

Az eltelt időszakban Szigetvári Járás területén a **1319 fő** vette igénybe a központ szolgáltatásait, ők jogerős **hatósági intézkedéssel (247 fő)** és **speciális szolgáltatásokat (1072 fő)** igénybe vevő személyek. Az ellátandó célcsoportot elsősorban a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermekek és családjaik alkotják. A szociális segítő tevékenységgel már nem kezelhető, veszélyeztetett kiskorúak esetében védelembe vétel

elrendelésre került sor. A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés alatt álló gyermek esetében a család és gyermekjóléti központ, a szolgáltatásait a gyámhatóság, illetve a bíróság határozata alapján biztosítja. A Központ a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő egyéni gondozási-nevelési terv alapján folytatja a segítő tevékenységet.

Az elmúlt időszak esetszámai, az elmúlt évhez képest 15 % növekedést mutat. A gyerekeknél, családoknál és a köznevelési intézményekben tapasztalt problémák köre számottevően nem változott, viszont azok mélysége, a bántalmazások mértéke, drámai mértéket kezd ölteni. A hagyományos szociális munka eszközei, a rendszer teherbíró képessége és a jogszabályi környezet sok esetben kevés, rosszabb esetben tovább nehezíti a sikeres esetkezeléseket, a valódi célok elérését.

Egyre nagyobb a digitális szakadék, akiknek rendelkezésére áll a megfelelő tudás és technika, és azok között, akik kiszorulnak mindenből. További probléma a lifelong learning szemlélet és az ehhez való motiváció hiánya is a hátrányos helyzetű rétegeknél, ami elengedhetetlen az aktív munkaerő piacra való bejutáshoz és a tartós ott maradáshoz. Míg korábban ez jellemzően az iskolarendszerű oktatásra korlátozódott, addig az élethosszig tartó tanulás ma már átfog minden olyan tervszerű tanulási tevékenységet, legyen az formális, nemformális, vagy informális, melynek célja ismeretek szerzése, illetve készségek és kompetenciák fejlesztése. Az öngondoskodás és a felelősségvállalás hiánya növekvő tendenciát mutat, ami begyűrűzik a családok életvitelébe és a szülői kompetenciák hiányába, és a családi keretek a szabályok erkölcsi normákon túli flexibilitását eredményezi. A legsérülékenyebb csoportok a rossz egészségi állapotúak, az alacsony végzettségűek, valamint a kisebb településen élők. Mindezen jellemzők markánsan leképezik a járás ellátási területét, növelik és mélyítik az itt élő családok problémáit. A szociális szektorban ezért szükségszerűvé-elengedhetlenné vált az egyéni és a szakmai reziliencia, és a szakmai következetesség. Míg az első az adekvátabb esetkezeléseket, a második az objektív szakmai munkát és annak a minőségét segíti elő.

Speciális szolgáltatások keretén belül végzett tevékenységek és azokkal ellátott személyek:

<i>Tevékenység</i>	Speciális tevékenységek száma	<i>Ebből jogerős hatósági intézkedéssel érintett</i>	<i>Központban végzett</i>	<i>Szolgálathoz kihelyezett</i>	Ellátott személyek száma	<i>Ebből jogerős hatósági intézkedéssel érintett</i>	<i>Központban ellátott</i>	<i>Szolgálathoz kihelyezett</i>
Kapcsolattartási ügyelet	45	45	45		11	11	11	
Utcai szociális munka	1				1			
Kórházi szociális munka	27				21			
Óvodai iskolai szociális segítő tevékenység	1417				944			
Szociális diagnózis készítése	2				5			
Készletli szolgáltatás	2							
Fogyatékosügyi tanácsadás	4				4			
Jogi tanácsadás	52		52		37		37	
Pszichológiai tanácsadás	149		149		43	9	43	
Mediáció								

Hátralék kezelési tanácsadás	21		21		6		6	
Összesen	1720	45	267		1072	11	97	

(nem halmozott adat)

Hatósági intézkedéshez kapcsolódó eseményszervi tevékenység

		Védelembe vétel	Ideiglenes hatállyal elhelyezett	Nevelésbe vett	Utógond.	Összesen	ebből lány.
Össz. fiú lány	0-2	15		16		31	14
	3-5	19		15	1	36	25
	6-13	66		30	2	36	47
	14-17	55		23	1	98	42
	18-	4				79	3
Össz.		159		84	4	247	131
Ebből lány		70		59	2	131	
Ebből hátrányos helyzetű						90	
Ebből halmozottan hátrányos helyzetű						122	

(nem halmozott adat)

A Központozó beérkezett jelzések megoszlása:

Az Intézmény a jelzőrendszeri tagokkal szoros együttműködést alakított ki az elmúlt években, mely jó munkakapcsolat fenntartására törekedtek a tárgyévben is. A központhoz 284 beérkezett jelzést regisztráltunk az elmúlt évben. Bölcsődék-óvodák-iskolák esetében állandó kapcsolattartók keresik fel havonta az intézményeket. Védőnőkkel szükség esetén közös családlátogatás szervezése során valósul meg az együttműködés. A család, szakemberek közötti játszózását eszmegbeszélőkkel, eseményszerviakkal védik ki a családdal kapcsolatban álló kollégák.

A családokkal legtöbbször a családsegítő munkatársak javaslata alapján kerültünk kapcsolatba. A legtöbb jelzést a helyi hatóságoktól kaptuk (Rendőrség, Önkormányzat, Jegyző, Kormányhivatal), melynek aránya az összes beérkező jelzés 77 % volt. Az elmúlt évhez képest emelkedő tendenciát mutat. *Ezek a jelzések a már gondozott családok ügyében érkeznek hozzánk.* Magas a köznevelési intézmények által küldött jelzések száma 9 %, melyek többnyire az iskolai, óvodai hiányzásokhoz kapcsolódó jelzési kötelezettségből áll.

A gyermekekkel/családjaikkal, havi rendszerességgel tartjuk a kapcsolatot, szükség esetén gyakrabban.

	Megnevezés	Küldött jelzések száma
1.	Egészségügyi szolgáltató	17
2.	Ebből védőnői jelzés	14
3.	Napközbeni kisgyermekes ellátást nyújtók	-
4.	Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgálat (CSGYJSZ, KP, gyerekház, CSÁO)	5
5.	Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtók	-
6.	Átmenti gondozást biztosítók	-
7.	Menekülteket befogadó állomás, átmenti szállás	-
8.	Köznevelési intézmény	52
9.	Rendőrség	13
10.	Ügyészség, bíróság	2
11.	OKIT	-
12.	Áldozatsegítés, kárenyhítési feladatokat ellátó szervezet	-
13.	Egyesület alapítvány egyházi jogi személy	
14.	Pártfogó felügyelői szolgálat	15
15.	Állampolgár	4
16.	Önkormányzat (jegyző),	12
17.	Gyermekvédelmi feladatot ell. kormányhiv.	163
18.	Büntetés végrehajtási intézet ,bv.pártfogó felügyelő	-
19.	Állami feladatot ellátó szerv	1
20.	Összesen	284

2. Az esetmenedzseri tevékenység

A veszélyeztetettség felderítésének egyik feltétele a lakóterületen élő népesség életkörülményeiről, problémáiról való ismeretek birtoklása. Ezek a lakóterületen élő gyermekek problémáit, lehetőségeit, szocializációját meghatározó tényezők, melyek ismeretében meghatározható a gondozási terv, mely a gyermekek egészséges fejlődését biztosító beavatkozási mód meghatározását segíti elő.

Az esetmenedzserek – kivéve a szociális diagnózist készítő esetmenedzsert – olyan családokkal és kiskorúakkal dolgoznak együtt, akik a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó valamely hatósági intézkedésben érintettek. Az esetmenedzserek szociális munka módszertana, eszközei segítségével végzik munkájukat, komplex szemléletű megközelítésben, vagyis a különböző kapcsolódó társterületekkel együttműködésben, interprofesszionális jelleggel. *Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a veszélyeztetett gyermekek veszélyeztettségének csökkentésére törekedve nem csak a saját szakmájuk interdisciplináris tudáson alapuló eszközeit használják, hanem bevonják a segítőfolyamatba más segítő szakmák, egészségügyi vagy nevelési-oktatási intézmények szakembereit és azok tevékenységét koordinálják. Éppen ezért a munkájukban nagyfokú a leterheltség, ami nem számszakilag mérhető és mérendő, hanem az esetek minőségi jellemzőiben: a hozzájuk kerülő ügyek gyakorta hosszas előzménnyel rendelkeznek, ahol valamilyen okból kifolyólag a családsegítés nem tudta a kiskorúak veszélyeztetettségét nemhogy megszüntetni, de mérsékelni sem. Gyakori az is, hogy az esetmenedzserek olyan sokproblémás, komplex ellátást és rálátást igénylő, súlyos problémákkal küzdő családokkal dolgoznak, melyek esetvitele szellemileg és lelkileg igen megterhelő, mindemellett – mivel itt hatósági ügyekről beszélünk – a döntések meghozatala is alapos, több szempontú megfontolást igényel, és ennek felelőssége és következménye mind az esetmenedzsert terheli: a gyermek, a család további sorsa. A hatóságok jellemzően a felelősséget áthárítják a gyermekjóléti alapellátásra és sok év után is egyértelműen látszik, hogy örök hivatkozási és felelősségi alap maradunk. Ennek a folyamatnak a végkifejlete maga a döntés, vagyis határozat, melynek indoklása a felelősség áthárítását gyakorta érződik.*

Fontos lenne a prevenció és korai felismerés, korai beavatkozás szakmaiságának, tudatosságának, célzottságának és terhelhetőségének javítása.

A 0-18 éves gondozott gyermekek helyzete:

Hatósági intézkedés keretében 247 gyermeket gondoztunk. Az ellátási terület demográfia adataiból kitűnik, hogy az ellátási területe a 0-18 éves korú gyermek létszáma csökkenő tendenciát mutat, ennek ellenére ez a tendencia az ellátottak létszámában markánsan nem észrevehető. A 2022-es évben 145 gyermeket 2023. évben 159 gyermeket gondozott a Központ védelembe vétel keretei között ez 8 % növekedést jelent. *Két esetben a járáson kívül kellett családgondozást végezni.* Két központ a kizárását kérte az ügyek kapcsán így jelölték ki a Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központot a gondozási tevékenység folytatására.

A hatóság által jóváhagyott gondozási-nevelési terv teljesítésében az esetmenedzserek és a családsegítő munkatársak közösen segítenek a családoknak egyéb segítő szakemberek bevonásával. A védelemben vétel felülvizsgálatára évente kerül sor, szükség esetén rendkívüli felülvizsgálatot kezdeményezhet a családgondozó.

A nevelésbe vett gyerekek száma látszólag nem emelkedett az elmúlt évben mivel 8 gyermeknek nagykorúság miatt megszűnt az ellátása, de újabb 8 gyermek nevelésbe vételére került sor 2023-ban. Nevelésbe vett gyermekek száma összesen 84 fő, utógondozott gyermekek száma 4 fő volt 2023-as évben.

A kezelt problémák jellege szerint idén is túlnyomó részét életviteli, anyagi, lakhatási, családi-kapcsolati és a családon belüli bántalmazás és elhanyagolással kapcsolatos feladatok tették ki. A családok komplex problémái, kirekesztettségük és a gyermekük elvesztésétől való félelem sokszor vezet ellenálláshoz, együttműködési elégtelenséghez bizalmuk megnyerése időigényes folyamat. A bizalmi együttműködés kialakítása azért is fontos, mert pl. a mentális betegségben, szenvedélybetegségben szenvedőknek vagy akár az etnikai kisebbséghez tartozóknak gyakori félelme, hogy a segítségkérés magával vonja a támogatások megvonását, és a gyermek kiemelését eredményezi. Bár a hibázástól való félelem a szakemberekben is gyakori, az elfogadásra épülő együttműködés nem azt jelenti, hogy tolerálják a veszélyeztető bánásmódokat.

Jogerős hatósági intézkedésben érintett, esetmenedzseri tevéker igénybe vevők

Az esetkezelések során fontos figyelmet fordítanunk a jelenleg *felöltt és felnövekvő generáció sajátosságaira és nehézségeire* is. Y- (millenniumi) és a Z-generáció tagjai – vagyis a 1980 és 2012 között születettek – számára a jelenlegi helyzet jelenti a legsúlyosabb megélt gazdasági visszaesést. Munkavállalási és fogyasztási lehetőségeik jócskán romlanak az eddig megszokotthoz képest, ráadásul életüknek abban a szakaszában éri őket a válság, amikor többségük családot alapítana, vagy önálló otthont szeretne szerezni. Ez a differenciálódás komolyan veszélyeztetheti a generációk közötti társadalmi kohéziót is.

A Z-generáció tagjai különösen nagyra értékelik az egyéniség kifejezését, az egyediséget folyamatosan keresik a valódi identitásukat és kísérleteznek önmagukkal. Radikálisan elfogadóak és toleránsak, nem szívesen ítélik meg. Érzékenyek az emberjogi kérdésekre. Hisznek abban, minden ember egyenlő. A fizikai jelenlét mellett hasonlóan fontosnak tartják az online közösségeket. Nem tesznek értékbeli különbséget az online térben és az offline térben kötött barátságok között. Az állandó információáramlás és az online közösségi kapcsolódás impulzusfüggőséggé alakulhat, ami valóságvesztéshez vezethet. Benne felejtethik magukat a „mátrixban.” A digitális eszközökben való jártasság nagy előnyt biztosít a számukra, de hátrány lehet, ha kizárólag ezekre az eszközökre támaszkodnak. A közösségi felületek gyakran kirakatként üzemelnek. Ott mindenki szépnek, boldognak, menőnek igyekszik mutatni magát. Azt az üzenetet sugallja, hogy állandóan boldognak és tökéletesnek kell lenni, de ez lehetetlen, ami egyeseket könnyen depresszióba, szorongásba taszít. *Másrészt fokozottan ki vannak téve az online bántalmazásnak*, a kiberciklás során, a zaklatók, akár arctalanul is egy-egy megjegyzéssel nagyon komoly önérékelési és önbizalom

problémát tudnak okozni. A közösségi felületek gyakori használata érzelmi instabilitást és folyamatos nyomást válthatnak ki a teljesítménykényszer miatt. A túlzott tolerancia és elfogadás következménye, hogy a Z-generációnak nincsen világos definíciója arról, hogy mi a jó és mi a rossz, illetve ezek a definíciók nagyon tágak. Valamint a túl sok információ, életpályamodell és kínáló álmodok miatt, így nem könnyű a választás egy Z-generációs pályakezdőnek.

Az esetenedzseri tevékenységben egyre azt tapasztaljuk, hogy egyre több a már mentális betegséggel küzdő, vagy annak jeleit mutató kliens is. Számukra igen problémás segítséget találni, hisz a gyermek- és felnőtt ellátórendszer hiányos, kevés kapacitással bír, sokára lehet időpontot kapni, nincs valódi, adekvát és hatékony terápiás megsegítés. Ha van is, és ebben van változás az elmúlt évtizedben, azért nem ritka ma sem a terápiákkal, pszichológusokkal és pszichiáterrel szembeni ellenállás, a különböző okokkal való hártás.

A családon belül történt bántalmazásokkal kapcsolatban javarészt verbális, lelki bántalmazásokról, sőt lelki terrorról tudunk, ezek száma növekedni látszik. A félelemben élő embereknek nagy szüksége lenne jogi képviseletre a bíróságon, amit ők maguk a legtöbbször nem tudnak megfizetni. Továbbra is jellemző, hogy az elhelyezett menekülő szülők részben egzisztenciális okokból, a további biztos lakhatás megoldatlansága miatt visszatérnek a bántalmazóhoz. Vagy el sem mennek, és egy kiégett, rideg kapcsolatban továbbra is kényszerűen együtt élnek velük, belenyugodva a testi-lelki kiszolgáltatottságba, vagy egymásnak idegenekként nevelik gyermeküket. Tapasztaljuk azt is, hogy a bántalmazások még mindig sokszor nem kerülnek felfedésre, azokat csak sejtjük, mert érzékeljük valamelyik fél fenyegetett helyzetét. Az is előfordul még, hogy a bántalmazást a környezet jelzi ugyan, de érdemi változást nem történik, akkor is előfordult ez, amikor volt már rendőri intézkedés.

A gyermek bántalmazását sok esetben a válással-gyermekelhelyezéssel kapcsolatban is tapasztaljuk. Ezekben az esetekben az egyik probléma, hogy valamelyik szülő nem egyezik bele a pszichológiai megsegítésbe, vagy maga a pszichológus nem vállalja a gyermek megsegítését arra hivatkozva, hogy amíg a szülő nincs stabil pszichés állapotban és nincs végleges döntés, addig a gyermekkel nem dolgoznak. Sajnos ezekben az esetekben a szülők későn, vagy nem fognak olyan pszichés állapotba kerülni, hogy ez megtörténjen, az elhúzódo, elmérgesedő válásokkor olyan mélyen sérülnek. Súlyosabb esetben szülői elidegenítés is történik, ami tovább nehezíti a helyzetét és az eredményes családgondozást, mivel az elidegenítő szülő módszeresen a segítők tanácsait figyelmen kívül hagyva működik.

Családon belüli gyermekbántalmazás körében egyre több alkalommal tapasztaljuk azt is, hogy életviteli problémák okán vagy szülői motiváció hiányában a szülők gyermeküket bántalmazzák lelkiileg, amely abban is megmutatkozik, hogy a "terhet", jelentő gyermekről, lemondanak, vagy nevelő céllal ezzel fenyegetik és eljárást kezdeményeznek. Ezek az esetek a kollégákat is megterhelik érzelmileg.

Hatósági intézkedésekhez (javasolt és jogerős) kapcsolódó tevékenység és az érintettek száma:

	Hatósági kapcsolódó tevékenység	Hatósági kapcsolódó tevékenység keretén belül érintettek (nem halmozott adat)
Szociális segítő tevékenység	918	47
Esetkonferencián szervezése, azon való részvétel	18	15
Esetkonzultáció	35	4
Esetmegbeszélés	10	3
Egyéni gondozási nevelési terv készítése	66	39
Első védelemben vételi tárgyaláson való részvétel	48	21
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel Nevelésbe vétel	23	16
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel Védelemben vétel	63	39
Elhelyezési tárgyaláson való részvétel	7	7
Egyéb hatósági tárgyaláson való részvétel	3	3

Családlátogatás	890	65
Környeztanulmány készítésében való közreműködés	5	2
Környeztanulmány készítése önállóan	61	15
Egyéb (adomány)	60	23
Összesen	2207	299

3.Hatósági eljárások

A gyermekvédelmi törvény változásai alapján a jogalkotó, egy hatóság hatáskörébe helyezte a hatósági intézkedéseket. Jelenleg a Baranya Vármegyei Kormányhivatal Szigetvári Járási Hivatal Hatósági és Gyámügyi Osztály hatáskörébe került a hatósági eljárások lebonyolítása. A családsegítő munkatársak a hatósági intézkedés javaslatát a központok felé továbbítják először, majd egy esetmegbeszélést követően a segítő társszakmák bevonásával az esetmenedzser a javaslatot továbbítja a gyámhivatal felé. Az ideiglenes hatályú elhelyezésre vonatkozó javaslatot is, majd az esetmenedzser a Járási Gyámhivatal felé küldi meg a javaslattételt az általa kiegészített információkkal. Kivétel képeznek ez alól a súlyos veszélyeztetettség kapcsán történő eljárás, amikor a szolgálat közvetlenül a hatósághoz juttatja el javaslatát a gyermek érdekében a Központ tájékoztatása mellett. A gyámhivatal jelentős túlterheltsége, időnként érezhető a különböző eljárások lefolytatásában.

Súlyos bántalmazás vagy életet veszélyeztető helyzet, sérülés észlelése esetén – akár saját családjában nevelkedő, akár a Gyvt. alapján átmeneti gondozásban részesülő, ideiglenes hatállyal elhelyezett, nevelésbe vett, vagy gyermekvédelmi szakszolgáltatással érintett gyermekről van szó – valamennyi jelzőrendszeri tag, a gyermekvédelmi gondoskodásban dolgozó személy **kötelessége hatósági intézkedést kezdeményezni.**

Az alább felsorolt rizikófaktorok az ellátás, és kiemelten a megelőzés szempontjából fokozott figyelmet érdemelnek.

Családi körülmények:

- erőszak a családtörténetben (a szülő bántalmazott vagy elhanyagolt gyermek volt),
- erőszak a családban (elfogadott a verbális és fizikai erőszak),
- bűncselekmény(ek) elkövetése családtagok részéről,
- szegénység, hajléktalanság, munkanélküliség,
- egyedülálló, különélő szülők, mostohaszülő, bizonytalan kapcsolódású partner, - a család diszfunkcionális működése,
- zavarok a családi kapcsolatrendszerben,
- elszigetelt család,
- szüléskor az anya 18 évesnél fiatalabb,
- az anya rövidebb-hosszabb időre külön él a gyermektől,
- a szülő és a gyermek temperamentuma közötti diszharmónia.

A szülő személyiségével összefüggő problémák:

- közömbös, túlaggódó, intoleráns a gyermekkel,
- éretlen, vagy sérült személyiség, mentális betegség,
- kötődési problémák,
- alkohol-, drogfüggőség, deviáns magatartás,
- a szülőnek a saját szüleivel rossz vagy ambivalens kapcsolata volt,
- a szülő is bántalmazott gyermek volt,
- a szülő gyermekvédelmi szakellátásban nevelkedett.

A gyermekkel kapcsolatos tényezők:

- nem kívánt vagy titkolt terhességből született gyermek,
- koraszülött, kis súlyú gyermek,
- az újszülöttet több mint 24 órára elválasztották az anyától,
- két gyermek születése között kevesebb, mint 18 hónap telt el,
- fogyatékossággal élő, illetve krónikus beteg gyermek,
- nyugtalan, nehezen megnyugtatható, síró csecsemő,
- magatartási, tanulási zavarral küzdő gyermek,
- szabálysértés(ek), bűncselekmény(ek) elkövetése a gyermek részéről

Hangsúlyozni kell, hogy több rizikófaktor együttes jelenléte sem vezet szükségszerűen bántalmazáshoz, elhanyagoláshoz. Nagyon kedvezőtlen körülmények között is élnek gyermekek harmonikus, szerető, védelmező légkörben, ugyanakkor optimálisnak látszó és kiegyensúlyozott családban is megtörténhet a gyermek elhanyagolása, lelki és /vagy fizikai bántalmazása.

3.1. Védelembe vétel

Amennyiben alapellátásban nem kezelhető a családban fennálló probléma, a gyermekek gondozását védelembe vétel keretei között folytatjuk, mely során gyámhatóság kötelezte a szülőket/gyermekeket kötelezettségeik teljesítésére. A hatóság által jóváhagyott gondozási-nevelési terv teljesítésében az esetmenedzserek és a családsegítő munkatársak közösen segítenek a családoknak egyéb segítő szakemberek bevonásával. A tárgyévben 159 gyermeket gondoztunk védelembe vétel keretei között és 38 esetben éltünk védelembe vételi javaslattal.

Egy gyermek esetében sem beszélhetünk két éve fennálló védelembe vételről. A veszélyeztetettség megszüntetése érdekében rendszeresen tájékozódunk az esetmenedzserek a gyermekkel kapcsolatban álló intézményeknél, a gyermek fejlődéséről, a család együttműködéséről, szükség esetén esetkonferenciát szervezünk, hogy tisztázza a gyermekkel kapcsolatos feladatokat. A védelembe vétel felülvizsgálatára évente kerül sor, szükség esetén rendkívüli felülvizsgálatot kezdeményezhet a családgondozó.

3.2. Ideiglenes hatályú elhelyezés

A gyermekek ellátását, gondozását súlyosan veszélyeztető körülmények fennállása esetén, mely megoldása a gyermek saját családjában nem kezelhető és a gyermek, sürgős elhelyezésére van szükség, javaslatot tesz a szolgálat az ideiglenes hatályú elhelyezésre. 2023 évben nem kellett ideiglenes hatállyal történő elhelyezésre javaslatot tennünk.

3.3. Nevelésbe vétel

Nevelt gyermekek száma: 84 gyermek, utógondozott gyermekek száma 4

A nevelésbe vett gyerekek száma nem emelkedett az elmúlt évben mivel 8 gyermeknek az ellátása nagykorúság miatt megszűnt és újabb 8 gyermek nevelésbe vételére került sor 2023-ban.

Tapasztalataink szerint az olyan családokban, ahol mindennapi a létfenntartásért a küzdelem, hamar belenyugszanak, hogy a gyermek szakellátásban nő fel. Általában véve is egy, maximum két év után szinte esélytelen a hazagondozás, elvész a családban a motiváció, megszokják az új életet, a nehéz helyzetben ez akár racionalitáson is alapulhat. Ezért gyakorta nem a hazagondozás körül folyik a velük végzett szociális segítőmunka, hanem a kapcsolattartás finomítása körül.

Általában elmondható a két hatósági eljárással kapcsolatban (id., nevelésbe vétel), hogy az eljárások során elhúzódás van, van, hogy ismerjük az indokait (bár szakmailag óriási kérdőjelek vannak bennünk annak indokoltságát tekintve), és gyakorta nem ismerjük, legfeljebb sejtjük az elhúzódó eljárások okát. A férőhelyek és a szakemberek száma nem igazán tud lépést tartani a szakellátásba kerülő gyermekek számával.

Ezek az elhúzódságok volt, hogy hónapokat jelentettek súlyos veszélyeztetés esetében is. Joggal merül fel a kérdés, hogy a gyermek érdeke hol van? Ez általában is igaz minden ilyen vagy olyan okból elhúzódsó eljárásra

2023. július és augusztus hónapban részt vettünk annak a módszertani segédanyagnak a tesztelésében, amit a család- és gyermekjóléti szolgálatok, család- és gyermekjóléti központok számára a gyormokvódsolmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésre irányuló kezdeményezés, javaslat megtétele folyamatában a gyermek testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi veszélyeztetettségének komplex feltárása és annak objektív értékelése elősegítése érdekében dolgoztak ki. Összesen öt esetet dolgoztunk így fel és tapasztalatainkat továbbítottuk a módszertani központnak.

3.4.Pártfogás, megelőző pártfogás

2023. évben 4 esetben készült új környeztanulmányt a szigetvári térség területén gyermekkorú elkövető esetében. A bűnismétlés kockázatát az eset kapcsán magasfokú értékelték így védelembé vétel és megelőző pártfogás foganatosítása mellett folyt a kiskorú gondozása. Védelembé vétel mellett összesen 7 db ügyben rendelte el a Szigetvári Járási Hivatal Hatósági és Gyámügyi Osztály a megelőző pártfogást az Ő gondozásuk folyamatos. A megelőző pártfogás kapcsán általánosságban elmondható, hogy a fiatalok és a törvényes képviselők vagy nem működnek együtt, vagy csak látszólagos az együttműködés részükről.

14 év alatti bűnelkövetők közül: 2 főt alapellátás keretében ,11 főt védelembé vétel keretében gondoztunk, 14-18 éves bűnelkövetők közül: 3 főt alapellátás keretében13 főt védelembé vétel keretében ,7 főt megelőző pártfogás gondoztunk.

Jogszabályi háttér:

- A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 91/N. § (2)-(3) bekezdése,
- a Pártfogó Felügyelői Szolgálat tevékenységéről szóló 8/2013.(VI.29.) KIM rendelet (a továbbiakban: Pfr.) 19/H. § és 19/K. § (1) bekezdése,
- a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (a továbbiakban: NMr.) 18/B. §, 22.§ (2a) bekezdés.

Bűncselekménnyel érintett kiskorúakra vonatkozó családgondozás tapasztalatai

A szabálysértési eljárás megindítására, nem minden esetben iskolai mulasztás okán volt szükség. Az alábbi ügyekben *garázdaság, lopás súlyos testi sértés, bűncselekmény* miatt indult büntető eljárás a fiatalok ellen. Ezekben az ügyekben vagy már védelembé vétel keretében folyt a gondozás vagy védelembé vételre elrendelésére került sor.

Kockázati tényezők, okok a bűnelkövetés hátterében:

- Kortársak negatív befolyása, deviáns baráti kör
- Helytelen szülői nevelés, szülői felügyelet, odafigyelés hiánya
- Nélkülözés, szegénység, rossz anyagi, szociális körülmények
- Indulatkezelési problémák

	Összesen (fő)	Ebből		
		alapellátásban gondozott *	védelembé vétel mellett gondozott *	megelőző pártfogás mellett gondozott*
14 év alatti bűnelkövetők száma összesen:	13	2	11	
14 év alatti szabst. elkövetők száma	11	2	9	
14 év alatti bűncs. elköv. száma össz.:	2		2	
14-18 éves bűnelkövetők száma összesen	23	3	13	7
14-18 éves szabst. elkövetők száma	8	2	6	
14-18 éves bűncs. elköv.szám. össz.:	15	1	7	7

A bűncselekmény és szabálysértés elkövetésének okai általában a kamaszkori viselkedéskultúrához, az identitás kereséséhez kapcsolódóan alakulnak ki jellemzően a rossz családi és szociális környezetben nevelkedő fiatalok körében. Több alkalommal *garázdaság, lopás, súlyos testi sértés, egy esetben löfegyverrel való felelőtlen magatartás* bűncselekmény miatt indult büntető eljárás a fiatalok ellen. A szabálysértési eljárások többsége *iskolai mulasztás* miatt indult.

A gyermekek kiemelt kockázatú csoportot jelentenek óvatlanságuk és hiszékenyséjük miatt is. A kortárs csoport nyomására hajlamosak olyan cselekmények csoportos elkövetésére, amelyek következményeivel nincsenek tisztában. A családi tényezők tekintetében az alacsony szoció-ökonómiai státusz, a szegénység, bántalmazó és elhanyagoló szülők, családi konfliktus vezethet odáig, hogy gyermek bűncselekményt kövessen el. Az iskolai tényezők vonatkozásában az iskolai kudarc, a rossz teljesítmény és az iskola iránti kedvezőtlen attitűd vezethet a tankötelezettség megszegésével kapcsolatos szabálysértésekhez, illetve ez esetben nem elhanyagolható oka a következtelen szülői magatartás, illetve a szülői motiváció hiánya, a tanulás és szakmaszerzés elértéktelenedése.

A gondozási tevékenység során nagy hangsúlyt fektetünk a szabadidő hasznos eltöltésére, mellyel megelőzhető a bűnismétlés. Szigetváron Ifjúsági Klub kereti között és az iskolákban pedig csoportfoglalkozás keretében foglalkozunk az internet veszélyeivel, az iskolai erőszak hatásaival a gyermekeket érintő egyéb problémákkal. *Az ellátási területen bűnmegelőzési bizottság sem áldozatvédelmi iroda nem működik, a Rendőrkapitányságon Áldozatvédelmi referens kolléga foglalkozik az áldozattá vált kliensek tájékoztatásával. A központ a rendelkezésre álló információk és szóróanyagok segítségével irányítja tovább a kliensek az áldozatvédelmi iroda Pécsi kirendeltségére*

3.5. Családba fogadás

Az új Ptk.-ban a szülői felügyeleti jog szünetelésének szabályai közé bekerül a családba fogadás intézménye.

A gyámhatóság akkor járulhat hozzá ahhoz, hogy a gyermeket más, a szülői felügyeletet gyakorló szülő(k) által megnevezett család átmenetileg befogadja, gondozza és nevelje, ha a szülő egészségi állapota, indokolt távolléte vagy más családi ok ezt indokoltá teszi, illetve, ha a családba fogadás a gyermek érdekében áll.

2023 -ban 6 esetben tettünk javaslatot családba fogadásra és jelenleg 43 családba fogadott gyermekkel állunk kapcsolatba. A családba fogadó gyám ezekben az esetekben döntő többségében a nagyszülő vagy közeli hozzátartozó személyben kerül kirendelésre.

4. A központ speciális szolgáltatások keretében végzett tevékenység és az azokban ellátott személyek

A tanácsadások és speciális szolgáltatásokkal való együttműködést, az esetmenedzserek megfelelőnek ítélik meg. Nagy segítséget jelen továbbá, hogy 2024 augusztustól rendelkezésre áll főállású pszichológus a központban, ami nagyban segíti a szociális munka hatékonyságát. A szakemberek lehetőséget biztosítanak arra, hogy személyesen is konzultálhassanak velük az esetmenedzserek, nem csak a tanácsadás megkezdése előtt, hanem a segítő munka teljes folyamatában.

4.1. Fogyatékos ügyi tanácsadó-delegált szolgáltatás

A fogyatékosügy-i tanácsadói tevékenység, mint új szolgáltatás a Szociális törvényben és a Gyermekvédelmi törvényben nevesítésre került 2022. január 1-jei hatállyal. Az új szabályok értelmében országos hálózat keretében, az emberi erőforrások minisztere által kijelölt család- és gyermekjóléti központokban nyújtják a szolgáltatást a fogyatékosügy-i tanácsadók. Baranya megyében a pécsi Esztergár Lajos Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ a feladatra kijelölt intézmény, megkeresésükre ügyfélfogadási időt biztosítunk fogyatékosügy-i tanácsadó kollégájuknak. Intézményünkben havonta egy alkalommal minden hónap első csütörtökén tart ügyfélfogadást a fogyatékosügy-i tanácsadó kolléga. Kilenc ügyfél jelent meg a kollégánál az eltelt időszakban összesen 11 alkalommal.

4.2 Óvodai és iskolai segítő szolgáltatás

A Szigetvári Gyermekjóléti Központ ellátási területébe 15 óvoda, 12 általános iskola és egy középiskola tartozik, melyekben az óvodai iskolai segítő szolgáltatást jogszabályi előírásnak megfelelően, a Gyvt 40§A (2) pontjának rendelkezése alapján: „A gyermekjóléti központ a gyermekjóléti szolgálatnak a 39. §, a 40. § (2) bekezdése és az Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti általános szolgáltatási feladatain túl óvodai- és iskolai szociális segítő szolgáltatást lát el” - együttműködési megállapodások alapján látjuk el. A 15 óvodával 2023. február 01-ével ismét két évre új

együttműködési megállapodásokat kötöttünk a szolgáltatás folyamatos biztosítása érdekében. Az elmúlt évek tapasztalatai alapján az együttműködési megállapodásokban hangsúlyosabban foglalmaztuk meg az adatvédelemre vonatkozó pontokat, mert azt tapasztaltuk, hogy a pedagógusok együttműködési készségét gyengíti, hogy nem tudják mi sért adatvédelmet és mi nem. Az ebből fakadó bizonytalanság miatt, sokszor már késve, nem a megfelelő pillanatban tudunk belépni a segítő folyamatokba, mind az ovik, mind az iskolák esetében. A Szigetvári Tankerülettel történő együttműködési megállapodások egy évre szónak, megújításukra szeptemberben került sor, ez 12 általános iskolát foglal magában. A középiskolával való együttműködési megállapodásnak nincs végdátuma. Az ellátott 28 köznevelési intézményben összesen 2875 gyermek van (2023. októberi adat), akik közül 41% hátrányosan, vagy halmozottan hátrányos helyzetű, a valamilyen speciális vagy különleges szükséglettel rendelkező gyerekek aránya eléri a 17%-ot.

	Intézmény (db)	Gyereklétszám (fő)	Hátrányos, halmozottan hátrányos gyerekek (fő)	Valamilyen speciális, különleges szükséglet (fő)
Óvoda	15	744	193	86
Közoktatási intézmény	13	2131	512	400
Összesen	28	2875	705	486

A problémák tekintetében a tavalyi évhez képest nincs nagyobb változás. Az országos tendenciát tükrözik le a százalékos mutatók is, a valamilyen zavarral küzdő gyerekek esetében. A problémák gyökere mind a családoknál, mind a köznevelési intézményekben a társadalmilag jelen lévő értékválságból és a generációk közti éles különbségekből, a felgyorsult digitalizációból fakad. A szülői kompetenciák csökkenő tendenciát mutatnak, a szülők részéről inkább a problémák hátrítását tapasztaljuk, mintsem a konstruktív probléma megoldási készséget. Azonban kiemelendő tény, hogy azok a minták és nevelési szülői eszköztárak, amik generációkon keresztül hatékonyan működtek, zömmel hatástalanokká váltak. Ez a tény és az ebből fakadó elégtelen szülői attitűd a köznevelési intézményekben is megjelenik nehezítve az ott zajló nevelő-oktató munkát. A pedagógusok pedig sajnos nem rendelkeznek hatékony módszertannal, amely adekvátnan képes reagálni a felgyorsult digitalizált világból fakadó problémákra, a megváltozott viselkedéskultúrára, a gyerekek generációs sajátosságaira, és az abúzusokra. Az öngondoskodás és a felelősségvállalás hiánya növekvő tendenciát mutat, ami begyűrűzik a családok életvitelébe a szülői kompetenciák szélesedő hiányába, mind a családi keretek és szabályok erkölcsi normákon túli negatív flexibilitását eredményezi. Az ebből fakadó frusztráció pedig az ellátórendszerben is jelentősen lecsapódik.

A legsérülékenyebb csoportok a rossz egészségi állapotúak, az alacsony végzettségűek, valamint a kisebb településen élők. Mindezen jellemzők markánsan leképezik a járás ellátási területét, növelik és mélyítik az itt élő családok problémáit. A szociális szektorban ezért szükségyszerűvé-elengedhetlenné vált az egyéni és a szakmai reziliencia, és a szakmai következetesség. Míg az első az adekvátabb esetkezeléseket, a második az objektív szakmai munkát és annak a minőségét segíti elő.

A vázolt tendenciák, valamint a pedagógus szakma presztízs válsága, mind nehezítik a szakmai kooperációkat és lassítják az ügymeneteket az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységben. Folyamatosan keresni kell az új metódusokat, ezért maga a szakember, és a szakmai elhivatottsága hangsúlyosabb szerephez jutott, hogy komplex szolgáltatást és segítséget kaphassanak az arra rászorulóknak.

Az óvodai és iskolai szociális segítők ezeket az ellentéteket próbálják elsősorban feloldani a segítő beszélgetések, a szociális kompetenciákat fejlesztő, valamint a preventív csoportfoglalkozások által. A Központ ellátási területén a szolgáltatás már beágyazódott, folyamatosan biztosított, így szakmai és kapcsolati keretei kiforrottak, de szakmailag flexibilisen követjük a változásokat, és alkalmazkodunk a felmerülő igényekhez.

A Központ ezt a kötelező szolgáltatást 2023-ban 3 kollégával biztosította, akik jogszabályban előírt szakirányú szociális végzettséggel rendelkeznek, ebből 1 fő osztott munkakörben látja el a feladatot. A kollégáknak a kötelező szakfeladathoz előírt 90 órás pilot képzés megszervezését 2023-ban indította el a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet, a két főállású kolléga beiskolázása megtörtént, a képzésre várhatóan 2024.szeptemberében évben fog sor kerülni.

A módszertan által szervezett mindegyik online szakmai találkozón részt vettünk, bővítve a naprakész tudást.

Az óvodai és iskolai segítő szolgáltatás célja és tartalma jogszabályilag meghatározott, másrészt túl a prevención, az is célja, hogy tehermentesítse és segítse a pedagógusokat a szociális jellegű feladatokban, mivel, az iskolai szociális

munkás, azon a köztes területen működik, ahol az iskola és a gyermek hatóköre találkozik. Így a pozitív, a gyerekek érdekeit szolgáló megoldásoknál a szakemberek kooperációs készsége meghatározó tényező. Feladatunk folyamatosan kihangsúlyozni, hogy az **óvodai-iskolai szociális segítő munka igénybevételének lehetősége az adott köznevelési intézményben minden gyermek alapvető joga, ahhoz egyforma eséllyel kell, hogy hozzáférjen.** Hangsúlyozása fontos, hogy mindez markánsan bekerüljön a szakmai és a pedagógusi köztudatba, ezt évről-évre megfogalmazzuk minden szakmai fórumon. Fontos lenne az erre vonatkozó szakmai érzékenyítés a köznevelési ágazatban, a jó gyakorlatok és a szakmai esetmegbeszélők kiszélesítése, illetve ehhez egy szakmai kooperációs protokoll kidolgozása és annak gyakorlati beágyazódása.

A 2023/24-es év szakmai munkája adatokkal számszerűsítve (halmozott adat):

	2023 év	2024 év
Elért gyermekek száma:	4527	1597
Elért szülők száma:	128	96
Elért pedagógusok száma:	918	355

Egyéni esetkezelések száma:

	Össz. létszám	Egyéni esetkezelésekbe bevontak száma	Segítő beszélgetések száma
2023 év	2875 fő	342 fő	963 alkalom

A problémák hátterében jellemzően a társas kapcsolatok hiányai, a családi diszfunkciókból fakadó rendszertelenségek, és bántalmazások, az online térben elkövetett abúzusok voltak fókuszba, az iskolai nehézségek mellett. 2023-as évben a közoktatási intézményekben 53 csoportfoglalkozást tartottunk 839 gyermek részvételével. Az adatokból látszik, a társadalom és a családok életében jelenlévő bizonytalanság, így még inkább fontos, hogy a gyerekek hozzáférhessenek a szolgáltatáshoz és megtaláljuk a pedagógusokkal közösen azokat az új módszereket, online utakat, és aktuális témákat, amikkel folyamatos és naprakész segítséget tudunk nyújtani a generációs sajátosságokra tekintettel.

ISZM hozott problémák	2023 év	2024 év
Anyagi nehézség	4	
Lakhatási problémák	3	
Családon kívül történő nevelés	6	
Szociális egyéb	784	419
Iskolai nehézségek	0	0
Magatartási, beilleszkedési nehézségek	146	99
Iskolai konfliktushelyzetek	14	12
Iskolai hiányzás	29	27

Iskolai egyéb	579	654
életkori változásokból adódó lelki nehézségek pl. iskolakezdés, serdülőkor	4	6
Szülők közötti konfliktus	3	3
Pszichés egyéb	20	28
Nevelési problémák	15	26
Családi egyéb	152	103
Elhanyagolás	14	10
Betegség, fogyatékoság	13	12
Veszteségek (gyász, válás)	2	1
Családi életviteli problémák	13	
Szülő külföldi munkavállalása, családba fogadás	2	
Addiktológiai problémák	1	
Bántalmazás	7	23

A 2023/ 24-es év számszerűsített adatai is a családi normák, a szülői kompetenciák és a felelősségvállalás csökkenését, vagy éppen a hiányát jelzik, ezért a szülőket egyre nehezebb elérni, bevonni a közös munkába. További nehézség a pedagógus szakma országos méretű válsága, szakmai feszültsége, azoknak a civil szervezeteknek a kirekesztése a közoktatásból, akik a generációs problémákra és kérdésekre adtak korszerű választ a gyerekeknek, de nem rendelkeznek a minisztériumi nyilvántartási engedéllyel. Valamint alapvető ellentét, hogy a digitális eszköz-használatban való jártasságban a generációs különbségek észlelhetőségének egyik legteljesebb helyszíne a közoktatás.

Nem egyértelműek a kompetencia határok az iskola és a család relációjában, az iskolai és családi nevelés közti pszichés különbségek, valamint a szülők és a pedagógusok nézőpontjából adódó percepciós eltérések tekintetében. Ezek a tények mind azt mutatják, hogy a holisztikus szemlélet, a kooperáció szélesítése és a partnerség elengedhetetlen ahhoz, hogy ezeket a folyamatokat lassítani tudjuk, vagy optimálisan akár vissza is fordíthassuk, ezért fontos a szakmai jelenlét aktív, kezdeményező és attitűddel történő biztosítása.

A legtöbb gyermeket a prevenciós csoportfoglalkozások által értük el 2023-ban is, a klasszikus témákon kívül a pozitív énkép erősítése és az iskolai vagy online térben történő bullying a kiemelt témák között szerepelt, sajnos nemcsak a csoportos, hanem az egyéni segítő beszélgetésekben is. Felerősödött az iskolai és az online térben történő bullying, ami komoly veszélyfaktor, hisz sokáig tud „láthatatlanul” működni, teljesen átírva egy osztályközösség csoportdinamikáját, gyengítve az egymásért, a közösségért való felelősséget, ellehetetlenítve a bántalmazott gyermeket érzelmi és csoport szinten egyaránt. Ehhez is kapcsolható igény a gyerekek énképének pozitív megerősítése, ami sajnos a bullyinggal korreláló felerősödő negatív folyamat, hogy önmagukat, társas kapcsolataikat és a csoporton belüli helyzetüket is rosszabbul ítélik meg a valóságnál. A szolgáltatásba bevont gyerekek aránya és az igény is nőtt 2023-ban, mivel az iskolákban az oktató és nevelő munka aránya a tanítás irányába mozdult el, de a gyerekek mentális állapota ugyanolyan arányban igényeli a nevelő tevékenységet is.

Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás keretén belül heti rendszerességgel biztosítunk grundbirkó foglalkozásokat, amiket éves együttműködési megállapodás alapján hivatásos edzők tartanak a járás négy, illetve szeptembertől már öt iskolájában, havi szinten 55-65 gyermek rendszeres bevonásával. A prevenciós foglalkozások célja a rendszeres mozgás beépítése a gyerekek szabadidős tevékenységébe, a játékgény kialakítása, a szabálykövetés és koordinációs képességek fejlesztése, illetve ezek általa gyerekek szociális hátrányának

mérséklése. Az idei nyáron kettő grundbirkónapközis tábor is megszervezésre került, 30 gyermek részvételével. A táborokban vidéki gyerekeket is fogadtunk, utaztatásukról minden nap gondoskodtunk. Szeptembertől minden hónapban részt vettünk vagy regionális vagy megyei versenyeken, hogy a gyerekek összemérhessék tudásukat, visszacsatolást kaphassanak a megszerzett tudásukról. A napi sportoláson kívül a tehetségondozás áll a programok fókuszában. A prevenciószolgáltatás népszerű a gyerekek körében, amit az elért sporteredmények is igazolnak.

Az 2024 nyarán 4 napközis tábort került megszervezésre, összesen 88 gyermek részvételével, volt, aki többször is részt vett a táborainkban. Idén 3 szigetvári, valamint egy-egy tábort a zsidóti, somogyapáti és szentlászlói térségben élő gyermekek részvételével bonyolítottunk le. A nyári napközis tábor egy jól beágyazódott szolgáltatás mind minőségében, mind ismertségében annyira, hogy az iskolák és a szülők előszeretettel ajánlják egymásnak a táborainkat nemcsak városi szinten. Zömmel hátrányos helyzetű gyerekek voltak a nyári napközikben, de évről évre nő azoknak a gyerekeknek az aránya, akik valamilyen diszfunkcióval vagy viselkedészavarral küzdenek, ami speciálisabb módszerek alkalmazását és többlet figyelmet igényelnek a kollégák részéről. Emellett nőtt a járás középrétegébe tartozó családok gyerekeinek a száma is. Azt tapasztaljuk, hogy a szülők is elfáradnak az év végére, nehezen tudnak egyensúly találni saját és gyermekük életében is, az online és a valós hétköznapi életük, valamint az elvárások között. Így a nyárra megfogyatkoznak a családok belső erőforrásai, a mobilizálható kapcsolataik, anyagi forrásaik, hogy a gyerekek tartalmas szünidejét biztosítani tudják. A napközis táborokban összekapcsoltuk a Szolgálat prevenciósz tevékenységét és a Központ óvodai és iskolai szociális segítő feladatát, így több kolléga is részt vett a táboroztatásban. Színes programokat, strandolást, prevenciósz és érzékenyítő tréningeket kulturális programokat szerveztünk, több külső szakember bevonásával.

A Szigetvári Családsegítő Szolgálat és Gyermekekléti Központ az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás keretében működteti lFI Sziget néven az ifúsági klubot, a Szigetvár, Dózsa György út 5/A szám alatt, a Magtár épületében, célcsoportját az iskoláskorú, leginkább alsó tagozatos gyerekek jelentik. A prevencióban fontos szerepet tölt be a klub, különösen a tanulássegítő szolgáltatás, amely a hétköznapiokon minden nap elérhető. A klub működése rugalmasan alkalmazkodik a gyerekek iskolai elfoglaltságához, szocializációjához. 2023-ban 15, majd szeptembertől 19 fő hátrányos helyzetű gyermek vett részt napi szinten a foglalkozásokon, melyből 9 gyermek rendelkezik szakértői véleménnyel. A klub beágyazódottságát igazolja, hogy mind a pedagógusok, mind az esetmenedzserek delegálnak fejlesztésre szoruló gyermeket a csoportba, 2023-ban 6 új gyermek csatlakozott ily módon a gyerekecsoporthoz és két nyolcadikás gyermek köszönt el a tanév végén. Az itt dolgozó kollégák komplex szociális és iskolai problémákkal találkoznak, amik egészen a családi diszfunkciókig vezetnek vissza. Az iskolai zavarokhoz sok esetben antiszociális normák társulnak, így ezek korrigálása összetett, nagyon időigényes folyamat, ami több síkú szakmai felkészültséget igényel. Optimális, hogy több mint két éve stabilan három kolléga van jelen a klubban, ami lehetővé teszi a minőségi szolgáltatást, és fix keretet, állandóságot jelent a gyerekeknek. A gyerekeknek javultak a tanulási és kooperációs készségei és a csoport működése elmozdult a selfhelp irányába. Sajnos három gyermek esetében kellett jelzéssel élnünk a családi és szülői diszfunkciók miatt fent állt a veszélyeztetettségük. Az ő esetükben egész évben szoros volt a kapcsolat a családgondozó és az esetmenedzszer kollégákkal.

A gyerekek motiválására, az énkép fejlesztésére 2023-ban új értékelő rendszert alakítottunk ki, mert az lFI-ben megjelenő alfa generációnál más motivációs eszközöket és szempontokat kell alkalmazni a fejlesztés érdekében. Az új értékelésre a tavaszi szünet után került sor, heti rendszerességgel a gyerekekkel együtt. Cél volt a pozitív megerősítés, a pozitív énkép és a tanulási motiváció erősítése, építése, valamint fejlődési a folyamat láttatása a gyerekekkel. Egyben a közös értékelés jó visszacsatolás és fejlesztési lehetőség is a kollégák mindennapi hatékony munkavégzéséhez, az újra tervezéshez. Ennek a motiváló rendszernek mind a csoporton belül, mind a tanulási eredményekben visszaköszönt a hatékonysága.

A szülőknek folyamatos egyéni konzultációs lehetőséget biztosítottunk, félévkor szülői értekezletet tartottunk a sikeres fejlesztések, a pozitív változások érdekében. Félévkor új kezdeményezésként elkészítettük a gyerekek szóveges értékelését. Az egyediségre és a valós kép kialakítására törekedtünk, kihangsúlyozva a gyerekek pozitívumait, a bennük rejlő lehetőséget és a fejlesztendő területeket, illetve nagyon asszertívan, de kitértünk azokra a családi és iskolai problémákra is, amik a családi diszfunkciókból és vagy a részképesség zavarokból fakadnak. Ezen túl a második félévre szóló célkitűzéseket is megfogalmaztuk a gyerekek egyéni jellemzéseiben. Az értékeléseket minden gyermek esetében átbeszéltük a szülővel a gyermek jelenlétében educatív módon, valamint az érintett pedagógusokkal. Fontos mérföldköve lett ez a munkánknak, hisz a kölcsönös visszacsatoláson túl, sikerült mind a szülőkkel, mind a pedagógusokkal szorosabbra fűzni a kapcsolatot. Több szülő esetében elkerülhetetlen volt, hogy szülői kompetenciákat erősítsük. A 2023-24-es tanév kezdés célkitűzése volt az értékelések tovább gondolása és a kooperáció mélyítése a szülőkkel, pedagógusokkal, valamint a határok és a keretek markánsabb érvényesítése, betartatása. Fontos, hogy a velünk kapcsolatban álló szülőkkel és gyerekekkel kössünk egy „együttműködési megállapodást”, amiben a foglalkozások keretét és a működés alapelveit fektetjük le, úgy mint:

Önkéntesség elve:	A szolgáltatás igénybevétele és a belépési dokumentumok aláírása önkéntesen történik.
Felelősség elve:	A felek tartózkodnak a valótlan állításoktól, a gyermek fejlődésének tényszerűtlen megítélésétől, és a vállalhatatlan feladatoktól.
Tolerancia és elfogadás elve:	A felmerülő problémák rendezésének módja a nyitott és konstruktív megoldáskeresés az érintettek bevonásával.
Egyenlőség elve:	A csoportba járó gyerekek és szülők egyenlő jogokat és bánásmódot élvezne.
Esélyegyenlőség elve:	A csoport egy nem szelektáló elfogadó és befogadó közösség.

Szeptembertől bevezetett változtatásokat az is indokolta, hogy elindult 2023. március 01-ével a „Komplex fejlesztés a 'Szigetvári Móra Ferenc lakótelepen' című TOP_PLUSZ-3.1.2-21-BA1-2022-00001 azonosítószámú projekt, melynek keretében öt új gyermek jár kötelező jelleggel napi szinten a célterületről a tanulást segítő csoportunkba. Egyrészt a hatékony fejlesztések érdekében szigorítottunk az időkereten, mert úgy tapasztaltuk, hogy a szülők a saját életszervezésükhöz igazítva jönnek a gyerekekért, de otthon az elmaradt házi feladatok, gyakorlások már nem kerülnek pótlásra és a fejlesztésekre sem jutott ezáltal mindig elegendő idő. Így délután 16 óráig tart nálunk a tanulás és a fejlesztés, amit a szülők is elfogadtak és betartanak.

Az elmúlt évek tapasztalatait felhasználva a 2024-es évet még intézményre szabottabban szerveztük a szolgáltatást és még inkább a prevenció irányába mozdultunk egy holisztikus szemlélettel, hogy a *gyerekek mindenk felett álló érdeke* általános és prioritást élvező szempont lehessen a szülők és a szakemberek hétköznapjaiban. Ugyanakkor a prevenció folyamatos újragondolása is szükséges ahhoz, hogy a gyerekeket, különösen a hátrányos helyzetű gyerekeket meg tudjuk védeni a virtuális tér veszélyeitől, ki tudjuk hozni őket innen a közösségi térbe, így segítve társas és csoport kompetenciáikat, miközben a szülőknek és a pedagógusoknak is támogatást nyújtunk. Mindez csak alapos felkészüléssel új ismeretekkel és a szorosabb együttműködésekkel lesz megvalósítható. A következetesség szintén fontos ahhoz, hogy folyamatos, változni és fejlődni tudó szolgáltatást biztosíthassunk.

4.3. Utcai-lakótelepi szociális munka

A törvénymódosításokat az egyes szociális és gyermekjóléti tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 55/2015. (XI. 30.) EMMI rendelet tartalmazza, amelyek 2016. január 1-jén léptek hatályba. A hatályba lépés következtében a gyermekjóléti központ a gyermekjóléti szolgálatnak az 1997. évi XXXI. törvény 39. §, a 40. § (2) bekezdése és az Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti általános szolgáltatási feladatain túl utcai és - ha a helyi viszonyok azt indokolják - lakótelepi szociális munkát biztosít a 1997. évi XXXI. tv. 40/A § (2) a, pontja értelmében.

15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 23. § szerint az utcai (lakótelepi) szociális munka feladata

- a) a magatartásával testi, lelki, értelmi fejlődését veszélyeztető, szabadidejét az utcán töltő, kallódó, csellengő gyermek segítése,
- b) a lakóhelyéről önkényesen eltávozó, vagy gondozója által a lakásból kitett, ellátás és felügyelet nélkül maradó gyermek lakóhelyére történő visszakerülésének elősegítése, szükség esetén átmeneti gondozásának vagy gyermekvédelmi gondoskodásban részesítésének kezdeményezése, és
- c) a gyermekek beilleszkedését, szabadidejük hasznos eltöltését segítő programok szervezése a járás területére vonatkozóan, az érintett gyermekek lakókörnyezetében, az általuk látogatott bevásárlóközpontokban, illetve egyéb helyszíneken, vagy a család- és gyermekjóléti központ területén, lehetőség szerint bevonva a gyermek családját is.

2016. január 29-én együttműködési megállapodást kötöttünk a SZILE egyesülettel a jogszabályi előírásoknak megfelelően, melyben meghatározásra kerültek a vállalt feladatok az utcai és lakótelepi szociális munkával kapcsolatosan.

Kapcsolatfelvételek

Csellengő gyerekekkel való kapcsolatfelvétel	1
Felnőttekkel való kapcsolatfelvétel	-
SZILE egyesülettel való kapcsolatfelvétel	telefonon, személyesen
Szabadidős programok	4

4.4. Kórházi szociális munka

A törvénymódosításokat az egyes szociális és gyermekjóléti tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 55/2015. (XI. 30.) EMMI rendelet tartalmazza, amelyek 2016. január 1-jén léptek hatályba. A hatályba lépés következtében a gyermekjóléti központ a gyermekjóléti szolgálatnak az 1997. évi XXXI. törvény 39. §, a 40. § (2) bekezdése és az Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti általános szolgáltatási feladatain túl, ha a helyi viszonyok azt indokolják, kórházi szociális munkát biztosít a 1997. évi XXXI. tv. 40/A § (2) ac, pontja értelmében.

15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 24. § (1) szerint a kórházi szociális munka feladata

- a) a szülészeti-nőgyógyászati osztályon a kórházi védőnővel együttműködve a válsághelyzetben lévő anya és gyermekének segítése,
  - b) a gyermekosztályon a gyermekelhanyagolás és bántalmazás észlelése esetén a Gyvt. 17. § (2) bekezdése szerinti intézkedések megtétele, és
  - c) az illetékességi területén működő kórházak felnőtteket ellátó, főként a pszichiátriai és a rehabilitációt végző osztályaival való együttműködés.
- (2) A család- és gyermekjóléti központ szerződést köt az egészségügyi intézménnyel, amelyben rögzítik a kórházi szociális munka biztosításának kereteit, valamint az együttműködés módját.

2016. januárjában a Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ együttműködési megállapodást írt alá a Szigetvár Városi Kórház Főigazgatójával a kórházi szociális munka biztosítása érdekében.

Kapcsolatfelvételek

Kórházi szociális munkással személyesen	-
Online ügyintézés	34 alkalom
Kórházi védőnővel	5 esetben
Kliensekkel személyesen	26 fő
Jelzések száma	10 darab
Válasz a jelzésekre	10 darab

A Kormány a 40/2020 (III.11.) rendeletével az élet és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében Magyarország egész területére veszélyhelyzetet hirdetett ki.

A kialakult pandémiás helyzet miatt 2020.03.16.-óta a személyes ügyfélfogadás a kórházban azóta is szünetel. A kórházi szociális munkással is elektronikus formában történik a kapcsolattartás, esetvitel, esetszbeszélés, ügyintézés. A kórházi szociális munkással szoros az együttműködés, jól működik az oda – vissza segítség adás, információkérés, tájékoztatás, tanácsadás, ügyintézés.

Ügyfélfogadás:

minden hétfőn 14:00-15:00-ig, online formában a hét minden munkanapján elérhetőek vagyunk.

4.5. Kapcsolattartási ügyelet

A kapcsolattartási ügyelet célja a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő, vagy más kapcsolattartásra jogosult személy számára a találkozásra, együttlétre alkalmas semleges hely biztosítása. A kapcsolat ügyelet igénybevétele jogerőse bírósági végzéssel, gyámhivatalai határozattal vagy mediációs megállapodással történik. Gyermekvédelmi közvetítő eljárást (mediáció) Intézményünk munkaidőben előre egyeztetett időpontban nyújt. 2016-tól kezdődően a kapcsolatügyeletre hétfői időpontban is szabályoztak kapcsolattartásokat. A Szigetvári telephelyeken hétfői és szerdai napon délután, valamint minden hónap negyedik szombatján 10-14 óra között álltunk az ügyfelek rendelkezésére. *Tizennégy gyermek és családtagjai vették igénybe a kapcsolatügyeleti szolgáltatást összesen 45 alkalommal.* Intézményünk együttműködött a kapcsolattartások helyszínéül a Baranya Vármegyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálattal is, elősegítve a vér szerinti szülő és gyermek között megvalósuló találkozásokat.

Tárgyi eszközök:

A Szigetvári telephelyen új épületében kialakításra kerül a kapcsolattartási helység. Itt a kisgyermekes családok számára játékokkal megfelelően ellátott szobát biztosítunk. A kiskamasz és kamasz gyermekek kapcsolattartására elsősorban társasjátékok állnak rendelkezésre. Intézményünk udvara, sajnos kapcsolattartásra alkalmas eszközökkel nem rendelkezik, a szabad levegőn, sportszerek biztosításával segítjük a kapcsolattartásokat.

Személyi feltételek:

A gyermekvédelmi közvetítői eljárás lefolytatására 5 mediátor végzettségű kolléga áll rendelkezésre, a feladat személyi feltételei biztosítottak. A kapcsolattartásokat munkaidőben, és hétvégén családsegítő és eszmenezdser kollégák beosztás alapján biztosítják. A túlórákat pihenő idővel váltják meg.

A táblázatban csak a megvalósult kapcsolattartásokat és alkalmakat tüntettük fel.

Helyszín	Szakmai tevékenység száma	Szolgáltatásban részesülők száma
Szigetvár	45	11 fő

4.6. Gyermekvédelmi közvetítői eljárás (mediáció):

A mediáció lehetősége iránt több érdeklődő is volt. Azonban egy esetben sIV jutottak el a tényleges mediációig. A szolgáltatás igénybevétele alapvetően önkéntes. Sok esetben csak az egyik fél kívánja igénybe venni, ezért végül nem került sor mediációra. Az is előfordul, hogy az előkészítő beszélgetés után a mediációs tárgyaláson már nem akar az egyik vagy mindkét fél részt venni. Néhány esetben a mediáció lehetőségét csak eszközként próbálják felhasználni egy bírósági/gyámhivatali ügy kapcsán, és tényleges szándék nem áll a megkeresés mögött. A mediáció iránt érdeklődők általában kapcsolattartás, gyermekelhelyezés, gyermeknevelésének/gondozásának ügyében, iskolai problémák, válás kérdésében kérek segítséget.

4.6. Készenléti ügyelet

Telefonon történő segítségnyújtás, munkaidőn túl és hétvégén. A készenléti szolgálatot egy állandóan hívható, közismert telefonszám biztosításával került megszervezésre. Készenléti szolgálatunk elsősorban telefonon történő segítségnyújtást jelent, de a kollégák felkészültek arra is, hogy krízishelyzetben a gyermek fellelhetőségének helyén nyújtsanak segítséget.

2023/24 évben 2 alkalommal hívták a készenléti telefon számát és kértek segítséget, a hívások egy családot érintettek.

4.7. Jogi tanácsadás (képviselő nélkül)

Az ingyenes jogi segítségnyújtást megbízási szerződéssel dr. Mezei Virág biztosítja a központ kliensei számára heti rendszerességgel a kliensek igényeihez alkalmazkodó, kiszámítható időpontokban. az igénybe vevők száma folyamatosan emelkedik. *Az elmúlt évben 37 fő 52 alkalommal vette igénybe a szolgáltatást.*

A jogsegélyt kérők számos problémakörrel jelentek meg, de a korábbi beszámolókhhoz hasonlóan továbbra is a családjogi, így ezen belül gyermekelhelyezési, szülői felügyeleti jog gyakorlása iránti, házasság megszüntetése iránti és különböző vagyonmegosztási témakörök iránt érdeklődtek meghatározóan az ügyfelek. Ezen ügyek mellett megtalálhatóak voltak egyéb, ingatlanhoz kapcsolatos kérdések, így például ingatlan megosztásával kapcsolatos, illetve adásvételével kapcsolatos témakörök, hitelfelvétellel, hiteltartozás rendezésével, végrehajtásieljárással, és öröklési joggal kapcsolatos témák. Ezen időszakban a az ügyfelek 80%-ának szóbeli jogi segítségnyújtásra volt szüksége, a többi ügyfél esetében sor került beadványkészítésre is, melyek közt keresetek, felszólító-tájékoztató jellegű levelek, méltányossági kérelmek, illetve meghatalmazások voltak fellelhetőek.

4.8. Pszichológiai tanácsadás, szülő- és pár konzultáció

2024. augusztustól főállású pszichológussal rendelkezik a központ, ami nagyban segíti a szociális munka hatékonyságát így most már heti öt napon délelőtti és délutáni időpontokban a kliensek igényeihez igazodva fogjuk biztosítani a szolgáltatást. Az elmúlt évben 43 fő 149 alkalommal vette igénybe a szolgáltatást. 9 esetben hatósági intézkedéssel érintett gyermek a védelemben vétel keretében.

A pszichológiai tanácsadás a legtöbb esetben önkéntesen igénybe vett szolgáltatásként működik, de az igénybe vevők egy részét a családsegítők, esetmenedzserek, iskolai és óvodai szociális segítők delegálták a szolgáltatásokba. E mellett külső intézmények, gyermekpszichiátria és pedagógiai szakszolgálat ajánlására is érkeztek ügyfelek. A klinikai szakpszichológus kolléga hétfőtől péntekig előre egyeztetett időpontokban fogadja a klienseket a Magtár épületében.

A gyermekpszichológiai ellátásban megjelenő fő témakörök: a megváltozott élethelyzet, összezárttság miatti konfliktusok, nehézségek voltak. A szülők főként az együttélés zökkenőmentes kialakításában kértek segítséget. Felmerülő témák voltak még a válással kapcsolatos konfliktusok kezelése, iskolai beilleszkedési problémák, kamaszkorban a leválással, függetlenedéssel kapcsolatos kérdések.

A felnőttek részére nyújtott pszichológiai tanácsadásban általánosságban pszichoszomatikus tünetek, szorongás, depresszió, alvászavar, gyászfeldolgozás, veszteség, fóbiák, pánikbetegség, stressz, indulatkezelési nehézség, válás, párkapcsolati problémák, válás utáni kapcsolattartási problémák, életvezetési, önértékelési nehézség okán kértek segítséget.

4.9. Szükség esetén pszichoterápia, családterápia

Nem került sor eddig ilyen szolgáltatások biztosítására a központ keretén belül. A szolgáltatásba delegáljuk klienseinket a Szigetvári Kórház pszichiátriai osztályára.

4.10. Szociális Diagnózis készítése

A család- és gyermekjóléti központokban 2018. január 1-től bevezetésre került a szociális diagnózis, mint a szociális segítő munka új eszköze. Új munkakör jött létre, a szociális diagnózist készítő esetmenedzser.

A szociális diagnózis nem egy szolgáltatás, hanem egy eszköz: komplex, mindenre kiterjedő szükségletfelmérés, ami a klienssel közösen, vele egyetértésben és az ő hozzájárulásával készül el. A szociális diagnózis készítését az alább felsorolt jogszabályok alapján végzi a Központ:

- Szt. 64. § (8), 64/A. §
- 1/2000 SzcsM rendelet 30. §
- Gyvt. 40/A (2) d)
- 15/1998 Nm 1. és 2. melléklet – munkakörre vonatkozó szabályok
- 81/2004. (IX. 18.) ESzCsM rendelet - képzés

Szociális diagnózis bemutatása

A szociális diagnózis célja:

- az igénylő problémájának megismerése, definiálása, és ennek alapján szükségleteinek meghatározása és a szükségleteinek megfelelő szolgáltatások megállapítása
- a járásban, illetve a járásban élő igénybevevők számára elérhető szolgáltatások és szolgáltatók feltérképezése
- az igénylőnek a szolgáltatókhoz történő elirányítása, eljuttatása
- a kliens út lerövidítése: tehát cél, hogy az ügyfél rövidebb úton jusson el a számára megoldást vagy segítséget nyújtó szolgáltatáshoz

Az igénybevétel módja - közvetítéssel vagy önkéntesen történik:

- családsegítő közvetíti az ügyfelet
- esetmenedzser közvetíti az ügyfelet
- önkéntes megkereséssel maga az ügyfél kéri
- az Szt. szerinti jelzőrendszeri tag kezdeményezi

A szociális diagnózis elkészítése kiterjed

- a családi állapotra, a család helyzetére és a családi kapcsolatokra, úgymint: - az egyén kommunikációs jellemzőire, - az egyén/család anyagi/vagyoni helyzetére, - az egészségi (fizikai/mentális) állapotra, - a lakhatási körülményekre, - a munkaerőpiaci státuszra és a mindennapi életvitelre;
- az egyes képességek hiányából fakadó nehézségekre
- a krízis helyzetek kezelésére vonatkozó képességeinek vizsgálatára
- illetve annak felmérésére, hogy az élet mely területén szükséges az egyén/család számára a támogatás és milyen mértékben.²

Hogyan készül a szociális diagnózis?

- Csak az ügyféllel közösen és vele egyetértésben készülhet el.
- Módszertana: irányított mélyinterjú (1-3 alkalom, alkalmanként maximum 60 perc hosszúságú).
- Helye: Család és Gyermekjóléti Központ vagy más intézmény területén, vagy szükség szerint az ügyfél otthonában. (Ez utóbbira mindenképpen sor kerül egyszer a lakhatási és családi környezet megismerése érdekében.)

Az eltelt egy évben két alkalommal került sor diagnózis felvételére. A feladatot ellátó kolléga személyében változás történt így az új kolléga 2024-ban teljesíti a szociális diagnózist készítő eszményedzser képzést a 81/2004. (IX. 18.) ESZCSM rendelet 3. § felhatalmazása alapján a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet Képzési Igazgatóság szervezésében.

5. Kapcsolat a jelzőrendszeri tagokkal

Intézményünk rendszeres kapcsolatot tart a jogszabályban nevesített jelzőrendszeri tagokkal. A központ részéről jelzőrendszeri tanácsadó koordinálja és szervezi a területen a jelzőrendszer összehangolt működését. Feladata a járás területén működő jelzőrendszeri tagok munkájának koordinálása, szakmai segítségnyújtás, a család- és gyermekjóléti szolgálatok által készített intézkedési tervek összegyűjtése, megkeresés alapján segítséget nyújt-, intézkedik, segítséget nyújt a jelzőrendszer tagjai és a család- és gyermekjóléti szolgálat közötti konfliktusok esetén, megbeszéléseket kezdeményez, kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal. A jelzőrendszeri tanácsadó felé a Család és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai hetente összesített táblázatban megküldik a beérkezett jelzéseket. A beérkezett jelzésekről havi összesített adat készül, továbbá heti lebontásban a jelzések gyakoriságáról készül kimutatás.

Az észlelő-és jelzőrendszer működésének jogszabályi háttere:

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt) alapján a gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a veszélyeztetettségét észlelő- és jelzőrendszer működtetése.

A Gyvt. 17.§-a jelzési, együttműködési kötelezettséget állapít meg a gyermekvédelemhez kívülről kapcsolódó egyes szervek számára. 17. § (1) Az e törvényben szabályozott gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el – a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében – a törvényben meghatározott alaptervekenység keretében

a) az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos,

b) a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, c) a köznevelési intézmények

, d) a rendőrség,

² Ez utóbbi felmérés már a szociális diagnózis összefoglaló részébe tartozik, tehát itt az ún. ökológiai szemlélet érvényesül és a jó elemzés a humán ökoszisztéma mentén történik. Ez alapozza meg a szociális diagnózis rendszerszemléletét, annak multidiszciplináris jellegét. Fontossága azonban az interdiszciplináris kapcsolatok mozgósításában van: tehát a különböző tudományterületek gyakorlati szakembereinek meghatározásában, elérhetővé tételében és magának az ügyfélnek a mozgósításában, irányításában azon szükségletek mentén, melyeket ő maga is szükségletnek ismer el.

- e) az ügyészség,
- f) a bíróság,
- g) a pártfogó felügyelői szolgálat,
- h) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- i) a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- j) az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek,
- k) a munkaügyi hatóság,
- l) a javítóintézet,
- m) a gyermekjogi képviselő,
- n) a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal,
- o) az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv.

Továbbá a 1993 évi III. törvény „A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról” is nevesíti a jelzőrendszeri tevékenységet: „a családsegítés, mint szociális alapszolgáltatás keretén belül a családok segítése érdekében a veszélyeztetettséget és krízishelyzeteket észlelő- és jelzőrendszer működik. A jegyző, a járási hivatal, továbbá a szociális, egészségügyi szolgáltató, intézmény, valamint a pártfogói felügyelői és a jogi segítségnyújtói szolgálat jelzi, az egyesületek, az alapítványok, a vallási közösségek és a magánszemélyek jelezhetik a családsegítést nyújtó szolgáltatóknak, intézményeknek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást.”

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma 2016. május 2-i nappal közzétette, valamint azóta több alkalommal frissítette a család- és gyermekjóléti szolgáltatások működésével kapcsolatos szakmai szabályozó dokumentumokat.

A család és gyermekjóléti szolgáltatás szakmai szabályozó dokumentumai:

1. A család- és gyermekjóléti szolgáltatás által működtetett észlelő- és jelzőrendszer működésének és működtetésének szabályairól szóló módszertani útmutató (3. átdolgozott kiadás) Hatálybalépés dátuma: 2024. március 15
2. Protokoll a család- és gyermekjóléti szolgáltatás által működtetett észlelő- és jelzőrendszer folyamatairól (3. átdolgozott kiadás) Hatálybalépés dátuma: 2024. március 15
3. Protokoll a család- és gyermekjóléti szolgáltatás keretében biztosított szociális segítő munka folyamatairól (2. kiadás)
4. Protokoll a gyermekvédelmi gondoskodáshoz kapcsolódó család- és gyermekjóléti szolgáltatások folyamatairól (2. kiadás)

A gyermekvédelmi észlelő és jelzőrendszer működésére vonatkozó szakmai szabályozó dokumentum:

1. A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működtetése kapcsán a gyermekbántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányuló szektorsemleges elvek és módszertan (2014. évi „módszertani útmutató bántalmazás” – 3. kiadás)

2024.március 15.-ei hatályba lépő új protokollt az észlelő- és jelzőrendszer működtetésének szabályairól megküldtük a jelzőrendszeri tagok számára.

Az protokoll egyszerre szól a jogszabályban meghatározott észlelő- és jelzőrendszeri tagoknak, valamint az azt működtető és a jelzéseket fogadó család-és gyermekjóléti szolgálatoknak. Az útmutatóban megjelenített törvények és végrehajtási rendelték az észlelő -és jelzőrendszeri nevesített tagjai számára folyamatos rendszerszintű együttműködési kötelezettséget írnak elő.

Az ellátást igénybe vevők védelme és azonos tartalmú és minőségű ellátáshoz való jogai érvényesítése érdekében, a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 6. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a szolgáltatás nyújtásának szakmai módszereit a miniszter az általa irányított minisztérium honlapján közzéteszi, melynek betartása kötelező és számonkérhető.

Az észlelő- és jelzőrendszer működtetése 2016.01.01-től a család- és gyermekjóléti szolgálatok, valamint a kötelezőkben működő jelzőrendszeri felelős kötelezően ellátandó feladataként van meghatározva, melyben segítséget nyújt számára a család- és gyermekjóléti központ, és jelzőrendszeri tanácsadója. Az intézményben egy személy látja el a felelős és a tanácsadói feladatokat. Erre a szakmai ajánlás is lehetőséget ad, mivel egybeesik az ellátott települések és a járás közigazgatási területe. A jelzőrendszeri felelős-és tanácsadó feladatait részletesen szintén a szakmai ajánlás rögzíti. A 2017. január 1-én hatályba lépett jogszabályi előírások új elemeket is bevezettek a jelzőrendszer hatékonyabb feladatellátása érdekében. Ennek köszönhetően kialakult a jelzőrendszer harmadik és negyedik szintje is. A harmadik, vagyis megyei szint a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörben eljáró kormányhivatalt, a negyedik, vagyis országos szint pedig a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságot jelentik a jelzőrendszeri munka működtetésében. Ezzel a jelzőrendszeri tevékenység országos szinten is megvalósul.

A jelzőrendszer továbbra is az egyik legfontosabb forrás, ahonnan a szakemberekhez eljuthat az az információ, ha egy gyermek nincs jól. A szolgáltatóknak kollektív felelősségük van a gyermekek védelmében egyfelől a bántalmazó, elhanyagoló családdal szemben, másfelől pedig a sérülékeny családok támogatásában. A 2023-as beérkezett jelzések száma összesen: 643 ebből a szolgálat 359 jelzést-, a központ 284 jelzést kapott. A jelzések többségét, veszélyeztetettség jellege alapján elsősorban környezeti főcsoportok adják, gyermeknevelési nehézségek, életviteli problémák, és nagy számban családi kapcsolati problémákról családi konfliktusokról érkeznek értesítések. Nagyon sok a magatartási főcsoportba tartozó jelzések száma, itt leginkább a tankötelezettség elmulasztása miatt érkeznek jelzések, de ide tartoznak az egyéb szabálysértések, lopás, garázdaság is. A jelzések száma és az esetek jellege arra enged következtetni, hogy a problémamegoldásról áthelyeződött a súlypont a hivatali ügymenetre, elidegenítve, figyelmen kívül hagyva a klienst és a rendelkezésére álló vagy épp nem lévő erőforrásait. A Jelzőrendszeri tagok jelzési aktivitását befolyásoló tényezők elsősorban a szakmai kapacitásuk és a társszakmák jogszabályi és végrehajtási rendeleteiben megfogalmazottak befolyásolják.

A Jelzőrendszeri tagoktól érkezett jelzések eloszlása a jelzést tevők szerinti bontásban a következők szerint alakult 2023-a évben:

Jelzést tevő	Szolgálat	Központ
Egészségügyi szolgáltató	19	17
Ebből védőnői jelzés	16	14
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgálat	2	0
Közüoktatási intézmény	62	39
Bölcsöde	0	0
Óvoda	11	13
Pedagógiai szakszolgálat	0	0
Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	8	2
Család- és Gyermekjóléti Központ	4	3
Családok Átmeneti Otthona	4	0
Járási/ Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztálya	0	0
Rendörség	63	13
Ügyészség, bíróság	9	2
Társadalmi szervezet, alapítvány	2	0

Pártfogó felügyelői szolgálat	8	15
Állampolgár	7	4
Önkormányzat(jegyző)	53	12
Magyar Államkincstár	6	1
Gyámhivatal	86	163
Összesen:	359	284

A táblázat adataiból is látszanak a fent megfogalmazottak. A rendőrségi jelzések nagy száma szintén ezekkel a folyamatokkal áll összefüggésben, illetve azzal a ténnyel, hogy a belső kontroll hiánya nem helyettesíthető külső kontrollal, szankciókkal olyan mértékben, hogy az egyén és a család egyensúlya ne boruljon fel és sajnos a külső vagy szankcionáló eszközökkel ezeket nem lehet közép és hosszútávon orvosolni. Az önkormányzati és a gyámhivatali jelzések nagyobb száma a rájuk vonatkozó eljárásrendekhez köthető.

A jelzések veszélyeztetettségi elosztását és az ebben érintett gyermekek számát az alábbi két táblázat foglalja össze, az első a szolgálathoz, a második a központhoz érkezett jelzéseket összesíti.

	Veszélyeztetés jellege alapján a Szolgálathoz beérkezett jelzések	Beérkezett jelzések	Jelzésben érintett kiskorúak száma
	Környezeti főcsoport	193	236
	Nevelési probléma	39	53
	Szülők, család életvitele	42	54
	Családi konfliktus	64	54
	Szülők betegsége	0	0
	Gyermek bántalmazása fizikai	4	12
	Gyermek bántalmazása lelki	3	5
	Gyermek bántalmazása szexuális	3	3
	Gyermek elhanyagolása fizikai	17	24
	Gyermek elhanyagolása lelki	1	2
	Egyéb személyek általi veszélyeztetés	3	3
	Iskolai kirekesztés, erőszak	0	0
	Kortárs csoport negatív hatása	1	1
	Elégtelen lakáskörülmények	16	25
	Kilakoltatás veszélye	0	0
	munkanélküliség	0	0
	Magatartási főcsoport	119	111
	Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	12	13
	drogfogyasztás	0	0
	alkoholfogyasztás	0	0
	játékszenvedély	0	0
	csavargás	1	1
	Tankötelezettség elmulasztása	65	66

egyéb	41	31
Egészségi főcsoport	16	8
Tartós betegség	10	4
fogyatékoság	3	1
Magatartás- vagy tanulási zavar	3	3
Anyagi főcsoport	31	40
összesen	359	395

A jelzések besorolása alapján is látszik, hogy a járásban jelen levő problémák, a családon belüli bántalmazások, a szülői kompetenciák hiánya és az elszegényedés a vezető okok, amik miatt a jelzőrendszeri tagok jelzést küldenek. Ugyanakkor fontos megjegyezni, egy-egy család és gyermek vagy adott probléma kapcsán több helyről is érkező jelzés, a jogszabályilag előírt jelzési kötelezettségek miatt.

Veszélyeztetés jellege alapján a Központba beérkezett jelzések	Beérkezett jelzések	Jelzésben érintett kiskorúak száma
Környezeti főcsoport	193	286
Nevelési probléma	66	96
Szülők, család életvitele	33	50
Családi konfliktus	27	41
Szülők betegsége	0	0
Gyermek bántalmazása fizikai	14	15
Gyermek bántalmazása lelki	4	7
Gyermek bántalmazása szexuális	0	0
Gyermek elhanyagolása fizikai	41	65
Gyermek elhanyagolása lelki	1	1
Egyéb személyek általi veszélyeztetés	2	2
Iskolai kirekesztés, erőszak	0	0
Kortárs csoport negatív hatása	0	0
Elégtelen lakáskörülmények	5	2
Kilakoltatás veszélye	0	7
munkanélküliség	0	0
Magatartási főcsoport	72	76
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	11	11
drogfogyasztás	1	1
alkoholfogyasztás	6	6
játékszenvedély	0	0
csavargás	0	0
Tankötelezettség elmulasztása	40	45
egyéb	14	13
Egészségi főcsoport	4	4
Tartós betegség	1	1

fogyatékoság	3	3
Magatartás- vagy tanulási zavar		0
Anyagi főcsoport	15	20
összesen	284	386

A beérkezett jelzésekre a megtett intézkedések éves összesítése a következőkét táblázatban látható.

A Szolgálathoz beérkezett jelzések 53 %-a egyszeri ügyintézésel kezelhető és csak 16%-ban volt szükség gondozásba vételre.

SZOLGÁLAT	Jelzés kimenetel szerint
Egyszeri ügyintézés	189
Gondozásba vétel	59
Már gondozott	68
Összesen:	359

A Központhoz érkező jelzések számából látszik, hogy a védelembe vétel esetén a családi diszfunkciók megszüntetése időigényes folyamat, mind a családdal, mind a velük kapcsolatban álló szakemberekkel szoros kooperációt igényel. Ezt jelzi, hogy a beérkezett jelzések 82 %-a már védelembe vett gyerekekről és családjaikról érkezett.

KÖZPONT	Jelzés kimenetel szerint
Egyszeri ügyintézés	4
Védelembe vétel	46
Már védelembe vett	234
Összesen:	284

A 2023-as évben a jelzőrendszeri tagokkal való együttműködés az elmúlt évekhez hasonló módon és aktivitással zajlott. Sokkal több esetben lett volna szükség a kooperációra, mivel sokkal összetettebb és mélyebb szintű problémákat kell megoldanunk, de sajnos mindenhol túlterheltek a szakemberek, ez mind kapacitásban, mind időben is nagy deficitet jelent, amihez az ellátó rendszerek túltelítettsége is társul. 2023-ban 20 esetkonferenciát tartottunk, a szolgálat 7, még az esetmenedzserek 13 esetben szervezték össze a szakembereket, a sikeres esetkezelés érdekében. Összességében elmondható, hogy a Szigetvári Járásban jó az együttműködés a jelzőrendszeri tagokkal.

Az éves szakmai tanácskozást sikeresen megtartottuk február 28-án és az ott elhangzottak szerint, elkészítettük az éves intézkedési tervet. Az év végén megtartott megyei éves jelzőrendszeri értekezleten elhangzott tapasztalatok, szintén a jelzőrendszeri tagok kapacitás hiányát, és a társadalmi folyamatokat kezelni szankcionálni a nem megfelelő módon tudó jogszabályi miliőt fogalmazzák meg a gátló tényezőnek, mely rontja a rendszer eredményességét.

6.Szakmai Támogató tevékenység

A Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ szakmai támogatást nyújtott az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára ennek keretében havi rendszerességgel esetmegbeszélést és szupervíziót tartottunk a szolgálatok számára és szükség szerint konzultációt biztosítunk, tájékoztatjuk a szolgálatokat a központ által nyújtott szolgáltatásokról, az azt érintő változásokról, illetve a járás területén elérhető, más személy, illetve szervezet által nyújtott, közvetíthető szolgáltatásokról, ellátásokról.

V. Pályázatok

- Szigetvár Város Önkormányzata konzorciumi együttműködésben a Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központtal és a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal 2023. március 1. indította el a **TOP_PLUSZ-3.1.2-21-BA1-2022-00001Komplex fejlesztés a szigetvári Móra Ferenc lakótelepen projektet**. A pályázat fő célja a Móra Ferenc lakótelep 1. számú háztömbjében lévő szegregátumi lakosság szociális, társadalmi és kulturális integrálódása Szigetvár társadalmába komplex rehabilitációs folyamatok, programok és szolgáltatások segítségével. 2023 május 1.-től folyamatosan szociális munkát biztosítunk célzottan a szegregált lakó számár. Szeptember 1. napjával elindítottuk a felzárkóztató csoport a Magtár épületében a csoportban 5 általános iskolás gyermek felzárkóztatása és egy ASD diagnózissal rendelkező gyermek édesanyjával szülő edukáció folyik a szegregátum területéről. A folyamatos szociális munka során több alkalommal került sor a családoknál támogatások igénylésére és adományok közvetítésre, tovább irányításra egyéb segítő szolgáltatásba. Elkészültek a családok egyéni fejlesztési tervei. Több rendezvényt szervezetünkkel a célterületen: egy lépcsőház lomtalanítást „Őszi nagytakarítás” címmel, egy „Halloweeni véradást” és tökfáragaszt, valamint egy Adventi programot az ünnep jegyében „Kiskarácsony a Magtárban „címmel. Tavasztól szabadtéri programok megrendezésére került sor. Négy fővel kötötünk önkéntes szerződés az épület lakó közül, akik vállalták, hogy közreműködnek az épület takarításban és a program elemek népszerűsítésében. Az önkéntesek alkalmazása az „Őszi nagytakarítás „után fogalmazódott meg a lakosság körében feltárt problémák és javaslatok kapcsán. Az év második felében a tervezett szolgáltatásaink elindítása kerül fókuszba az előkészítő munkákat követően. 2023. októbertől elindult a jogi és az adósságkezelési tanácsadás, karbantartó és a háztartás vezetési klub foglalkozások. 2024 január 1.-vel elindult a munkavállalási, foglalkoztatást elősegítő tanácsadás, és folyamatban van a szülői kompetenciákat erősítő foglalkozások megszervezése.

VI. Személyi és tárgyi feltételek

1. Tárgyi feltételek:

A Gyermekjóléti Központ az utcáról, önálló bejáratról közelíthető meg, az épület helyiségeit mozgáskorlátozottak is akadálymentesen tudják használni. A térségben a közös önkormányzati hivatalokban biztosított az ügyfélfogadás helyszíne. A Gyermekjóléti Központ megfelelő számú számítógéppel, lappal, programokkal, internet hozzáféréssel, nyomtatóval, fénymásolóval, faxkészülékkel ellátott. Minden munkatárs mobil telefont rendelkezik, továbbá rendelkezésre áll egy a készenléti szolgálatot biztosító mobil telefon. A munkatársak közlekedése szolgálati gépjárművel biztosított. A térségben a közös önkormányzati hivatalokban biztosított az ügyfélfogadás helyszíne. További tárgyi eszközök beszerzését tervezzük az Ifjúsági klubba, illetve az intézménybe ezt is pályázatból szeretnénk megvalósítani.

Az elmúlt évhez képest az az alábbi tárgyi eszközökkel bővült a központ melyek a feladatellátást segítik:

- folyamatosak az eszközök amortizációjából adódó fejlesztések
- a szabadidő eltöltését szolgáló játékok beszerzése
- fejlesztő eszközök beszerzése

2. Személyi feltételek:

Szigetváron a Központban a feladat ellátását jelenleg 12 fő biztosítja, további 2 főt pályázat keretében foglalkoztatunk. A szakmai létszám biztosítását a feladat ellátáshoz a továbbiakban is pályázati és intézmény normatív forrásából tervezzük. A feladatellátást 1 fő intézményvezető, 1 fő családsegítő szolgálat szakmai vezető 2 fő eszményvezető melyből 1 fő szociális diagnózist készítő eszményvezető, 2 fő tanácsadó (jogász, pszichológus) 4 fő alapellátást biztosító családsegítő munkatárs, 2 fő iskolai szociális munkás, egy kolléga osztott munkakörben ellát iskolai óvodai szociális segítő feladatot. A család és gyermekjóléti szolgálat a központ önálló szakmai egységként

működik. A feladatok ellátásának minél hatékonyabb elvégzéséhez igénybe vesszünk pályázati lehetőségeket, jelenleg 2 fő van az intézménynél pályázat keretében munkaviszonyban. További 1 fő szupervízor, megbízási szerződéssel látja el a feladatát. A dolgozói kiégést, a fluktuáció csökkentését közvetetten segíti, hogy az intézmény minden munkatársa 2016-tól folyamatos szupervízióba vesz részt. Szintén eleget teszünk a szakképzésre vonatkozó jogszabályi előírásoknak, a kredit pontokra vonatkozó 9/2000(VIII.04.) SzCsM rendelet által meghatározott szabályoknak. Jelenleg a szakmai létszám tekintetében egy fő esetmenedzser és 0,5 fő iskolai óvodai szociális munkás hiányzik.

A Szigetvári Járást az országos átlaghoz képest nagyobb arányban érinti a szociális ágazatra országosan jellemző munkaerőhiány. Évről évre kevesebb a felsőoktatásból kikerülő szakemberek aránya, ami magyarázható a szakmai jövőkép és előmeneteli rendszer hiányával, a szakma anyagi és erkölcsi presztízsének folyamatos romlásával, hiányzik az életpálya modell kialakítása a szociális ágazatban. Tovább nehezíti a helyzetet, hogy a felgyorsult társadalmi folyamatok, a szakmai módszertanok és a jogi háttér együttes lefedettsége egyre szűkebb, így a kollégákra egyre nagyobb mentális teher hárul a segítő folyamatokban. Rálátásunk csak megyei szinten van, de a rendszerben cirkuláló álláskereső szakemberek szinte 100 %-át olyan kollégák alkotják, akik olyan személyes mentális és életvezetési problémákkal, elakadásokkal küzdenek, amelyek miatt vagy teljesen vagy részben alkalmatlanok a segítő munkavégzésre, a kooperációra és mindazon elvárások teljesítésére, melyet a Szociális Munkások Etikai Kódexe megfogalmaz. A megyei munkaerő kínálat több végzettség tekintetében is deficitet mutat. A munkakörök egy részénél a személyiség, úgy, mint terhelhetőség, tolerancia, rugalmasság ugyanúgy meghatározója a napi munkának, mint maga a végzettség. Ez is magyarázza a betöltetlen, esetmenedzseri és iskolai szociális munkás státuszt.

Tisztában vagyunk a jogszabályi kötelezettségeinkkel, törekszünk azok maradéktalan betartására, de a jogszabályi előírások és a szociális ágazatban meglévő szakképzett humán erőforrás hiánya és minősége nem kolerál, ami viszont lényegesen túlmutat az intézményünk hatáskörén. Viszont a minőségi, jogszabályi előírások szerinti kliens központú feladatellátás intézményi hatáskörön belül áll, és ezeknek maradéktalanul eleget is tettünk-teszünk Sajnálattal vettük tudomásul a fenntartóra kiszabott bírságot, mivel a fenntartó is ezekkel a nehézségekkel szembesül a betöltetlen álláshelyek kapcsán.

VII. Oktatási tevékenység

Együttműködési megállapodás alapján biztosítjuk a szociális képzésben részesülő hallgatók szakmai gyakorlati terephelyét, és a hallgatók terepen történő oktatását. 2023/ 24-ben két középiskolás tanuló teljesítette az intézményben közösségi szolgálatot.

VIII. Intézményi ellenőrzés

- A Központban az éves munkaterv alapján az intézményvezető és a szakmai vezető által lefolytatott szakmai szempontú dokumentáció ellenőrzése fél évente történt meg, melyről feljegyzés készült és esetleges hiányosság esetén ezek pótlásra kerültek. A szakmai vezető, a jogász, és a központ szakmai munkatársainak munkarendjét és dokumentációját az intézményvezető ellenőrzi. A KENYSZI és GYVR adatbázisában történő adat rögzítését negyedévente ellenőrzi a szakmai vezető, melyről beszámol az intézmény vezetőnek.
- Belső ellenőrzés során a költségvetés tervezését, leltározás, selejtezés folyamatának szabályszerűségét, mérlegek alátámasztást letárral vizsgálták, nem tártak fel hiányosságot.
- Felügyeleti szerv 2023.júniusában működési engedély meghosszabbítása kapcsán szakmai szempontú ellenőrzést végzett az Intézményben a feladatellátás személyi feltételeit vizsgálták. Megállapították, hogy 1 fő esetmenedzser és 0,5 fő iskolai óvodai szociális segítő hiányzik így a működési engedélyt egy évre adták meg azzal a kitételrel, hogy mielőbb biztosítani kell a személyi feltételeket. Ennek érdekében az intézményvezető szakmai tervet készített.
- A szakmai munkáról készült előző éves beszámolót 2023. augusztus 31-ig készítettük el a fenntartó Önkormányzat felé. A beszámolót a testület elfogadta.

IX. Tervezett tevékenységek, célok

Az Intézmény költségvetési lehetőségeinek figyelembevételével, melyeket a jelenlegi gazdasági környezet jelentősen befolyásol a tárgyi eszközök amortizációból eredő veszteségeinek pótlását, a hiányzó tárgyi eszközök beszerzését pedig amennyiben lesz rá lehetőség pályázatokból szeretnénk megvalósítani.

Szakmai fejlesztés:

Céljaink eléréséhez szükséges tárgyi és személyi feltételek szinten tartása, szakmai kapcsolatok, kooperációk kiépítése, megerősítése, pályázati lehetőségekkel. A kötelező kreditek megszerzése érdekében továbbképzési lehetőségek feltérképezése, biztosítása a kollégák részére. Szupervízió és esetmegbeszélő csoport biztosítása szakmai személyiség védelme érdekében.

Szolgáltatás fejlesztések:

Tovább szeretnénk fejleszteni Intézményünk együttműködését a társ szervezetekkel és civil szerveződésekkel, szolgáltatásaink bővítése céljából, folyamatosan figyeljük a pályázati lehetőségeket. Az intézmény tárgyi és személyi feltételeinek javítása, de legalábbis szinten tartása a szolgáltatások színvonalának biztosítása érdekében.

- A prevenció területén a 2023-es év során tartott szabadidős rendezvények, táborok szervezésének sikerei igazolták, hogy nagy az igény a nem formális, alternatív időtöltési formákra továbbra is. Ennek kapcsán cél továbbra is az Ifjúsági klub további fenntartása, fejlesztése, térségi szintre is kiterjesztett prevenciók szolgáltatások fenntarthatóságának és színvonalának biztosítása a 2024-es évben is.

- Új, hiánypótló szolgáltatás bevezetésére nyílt lehetőségünk egy civil szervezet bevonásával. 2023.szeptember 1 -el együttműködési megállapodást kötöttünk a Várva Várt Alapítvánnyal, szakmai kooperációban közösen tervezzük működtetni egy házat a lakhatási problémákkal küzdő családjaink érdekében. Az ingatlanban 2024 május 1. napján költözött be egy lakhatási problémákkal küzdő három tagú szigetvári család, akiknek együttműködési megállapodás keretében segítséget nyújtunk az önálló életvitelük kialakításban.

- A Kábítószerügyi Egyeztető Fórum működtetésében és koordinációjában való aktív részvételünkkel egy új drogstratégia kidolgozásában működünk közre a 2024-29 időszakra vonatkozóan. A városi drogpolitikák általánosan, az adott városra jellemző jelenségekre reagáltak. Ezek gyakorlatilag minden esetben a drogterjesztés visszaszorítására, a szerhasználattal összefüggő ártalmak és bűnözés csökkentésére koncentrálnak, miközben a problémás fogyasztókat igyekeznek az ellátórendszer megfelelő formáiba csatornázni. A megvalósításnak fontos eszköze a meglévő és bevált szabadidős programok megtartása, lehetőség szerinti bővítése és az olyan programok és kezdeményezések számának növelése, amelyek bátorítják és megerősítik a kábítószereket nem fogyasztó fiatalokat, illetve a szermentes életformát, ebben szintén aktív szerepet szeretnénk vállalni a jövőben is.

Szigetvár 2024.augusztus 31.

Batáné Györfly Anikó sk.
intézményvezető